

EMİRDAĞ

EMİRDAĞLILAR SOSYAL DAYANIŞMA KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI YAYIN ORGANI

YIL : 5

SAYI : 8

OCAK - NİSAN 2002

GENÇLİKSPOR

FUTBOLDA UNUTULAN EFSANE TAKIMLARIMIZ

ATAKSPOR

EMİRDAĞ

Emirdağlılar Vakfı
Yayın Organı

Yıl: 5 Sayı: 8 Mart 2002

Sahibi
Vakıf Adına
Özcan ÖZGÜR

Yazı İşleri Müdürü
Reşat BAĞCI

Yayın Danışmanı
Gazi DURUSU

Yayın Kurulu

Elif BAĞCI - Gazi DURUSU
Muharrem KUBAT - Fikret AKIN

Hukuk Danışmanı
Av. İzzet ASLAN

Kapak Tasarımı ve
Sayfa Düzeni
Gazi DURUSU

Süleyman ÇAKIROĞLU

Yönetim Yeri ve
Yazışma Adresi

İ. İnönü Cd. Kazım Önal
İş Merkezi No: 43
Tel : (0-222) 233 74 74
Fax: (0-222) 234 32 32
E-mail:

emirdaglılar@yahoo.com
İnternet'ten ulaşmak için
www.emirdag.8m.net
e-posta sorumlusu
Volkan YILDIRIM

Dizgi : Fatma DANIŞMENT

Baskı : ÖZDEMİR OFSET
AKHABER GAZETESİ TESİSLERİ
Sivrihisar Cd. Eskişehir Psj. No.2
Tel.(0-222) 231 46 21 Fax. 230 47 65
ISSN - 1301 - 5605

Özcan ÖZGÜR

Emirdağlılar Sosyal Dayanışma
Kültür ve Eğitim Vakfı Başkanı

YENİDEN MERHABA

Vakfımızın yayın organı olan Emirdağ Dergimizin hazırlanmasında ve yayınlanmasında emeği geçen yayın kurulumuza teşekkür ederim.

Bu sayımızda 10 aydır görevde bulunan yönetimimizin yapmış oldukları faaliyetleri bilgilerinize sunmak istiyorum.

Eskişehir Valisi Sayın Sami Sönmez, Tepebaşı Belediye Başkanı Sayın Ahmet Ataç, Odunpazarı Belediye Başkanı Sayın İsmail Haşim Ateş, Afyon Belediye Başkanı Sayın Hayrettin Barut, Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Şan Öz-Alp ve diğer protokol mensuplarına ziyaretler yapılarak Vakfımız tanıtıldı.

Sayın Prof. Dr. Şan Öz-Alp verdiği sözü tutarak Emirdağ Yüksek Okulu'nda 250 öğrenciye eğitim yapma olanağı bulunan uygulamalı ve bilgisayarlı muhasebe bölümünün açılması için gerekli işlemleri yaptırdı ve bölüm açıldı. Emirdağlılar olark kendisini her zaman şükranla anacağız, teşekkürler rektörüm.

Lokalizimizi yeniden restore ettirerek, Ramazan ayı boyunca iki kez, biri öğretmenlerimize, diğeri başta iş adamlarımız olmak üzere hemşehrileri-mize iftar yemekleri organize ettik.

Ramazan sohbetlerimizde aramızda bulunan Tepebaşı Belediye Başkanı Sayın Ahmet Ataç ve meclis üyeleri, lokalimizi ziyaret ederek gelecek yıllardaki Eskişehir konusunda bilgiler verdiler.

Sayın Hemşehrilerim, sizlere önemli bir müjde vermek istiyorum. Nihayet uzun ve yorucu çalışmalar neticesinde İsmet İnönü Caddesinde Kazım Önal İş Merkezi No.43'te bulunan büromuzun tapusunu aldık. Hayırlı ve uğurlu olsun. Bu konuda bağışta bulunan ve hizmeti geçen tüm Emirdağlılara sonsuz teşekkürler ederim.

Nisan ve Mayıs 2002 ayları içerisinde Emirdağ'ında ilköğretim öğrencilerine dönük "Göz Taraması ve Muayenesi" kampanyası düzenleyeceğiz. Kullanılmayan gözlük çerçevelerinin büromuza ulaştırılmasını rica ederim. Çerçeveler muayene esnasında yoksul olan öğrencilere uyum sağlamaları göz önüne alınarak anında verilecektir. Emirdağ ilçesinde düzenlenecek olan ağaçlandırma faaliyetlerine katılacağız. Yıllardır yapılamayan Emirdağlılar gecesini 6 Nisan 2002 tarihinde Özgüven tesislerinde düzenliyoruz. Tüm hemşehrilerimizi bu özel gecede görmek istiyoruz.

27 Nisan 2002 tarihinde Vakfımızın Olağan Mali Genel Kurulu'nu gerçekleştireceğiz.

Bu dönemde göreve geç gelmememizden dolayı gerçekleştiremediğimiz, yoksul öğrencilere burs verme faaliyetimizi 2002-2003 yılında yerine getireceğiz. Duyarlı insanlarımızın vakfımıza burs vermek veya burs almak için vakfımıza müracaat etmelerini bekliyoruz. Görüldüğü üzere 10 ay gibi kısa bir sürede yapmış olduğumuz faaliyetleri düzenleyen, maddi ve manevi katkılarıyla zaman süresi tanımadan büyük bir özveri ile çalışan tüm Yönetim ve Denetim Kurulu üyesi arkadaşlarıma huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Yeni sayılarımızda yapacağımız faaliyetlerimizi sizlere daha geniş bir şekilde duyurmayı umut ederek, maddi ve manevi katkılarda bulunan tüm hemşehrilerimize şükranlarımı sunuyorum.

Sözlerime: "Görevimiz sevgi, hoşgörü ve güleryüzle hizmettir." sloganıyla son veriyorum.

Saygılarımla...

Merhaba	1
1960'ların Emirdağ'ı	2
Rüzgar Söylüyor	3
Örenköy'de	4
Futbolda Unutulan Efsane	
Takımlarımız	4
Emirdağ Üstüne İzlenimler ve	
Değıniler	5-6
Yeni Yıla İki Güzel Kitapla	
Girmek	7
Kazım Poyraz'dan Mektup	8
Vakıf Haberleri	9-10
Azerbaycan'dan	
Emirdağ'a	11-12-13
Canik Gızı Hava'nın Ağıdı	14
Arap Eczacı ve Pilav Yiyen	
Mirça	15-16
Üçüncü Cemre Toprağa	
Düştü	17
Emirdağ'a Mektup	18
İçimizden Biri	19-20-21-22
Köylerimizden	23-24-25-26
Bademli Köyü	27
Aramızdan Ayrılanlar	27

1960'larda Sosyal Sigortalar Kurumu Eskişehir Bölge Müdürlüğü'nde müfettişim. 1961 Ağustos ayında izinli olarak Emirdağ'ındaydım. Belediye hopelöründen Milli Eğitim Bakanı Ahmet Tahtakılıç'ın Emirdağ'ına geleceği anons ediliyor. Halk, Hükümet Meydanı'na toplandı. Sayın Bakan geldiler, kendilerine büyük tezahürat yapıldı. Bakan, Emirdağlıları sevdiğinden bahsederek güzel bir konuşma yaptılar.

Sayın Bakan, konuşmasını bitirince, ben ortaya çıktım. Kendisine Emirdağlılar adına teşekkür ettim. Sayın Bakanım, Emirdağlılar üzgün, küskün ve dertli; çünkü, esnaf, çiftçi, çoban herkes el ele vererek maddi ve manevi imkanları kullanarak büyük bir okul yaptırdık. Binayı devlete hibe ettik. Devlet burayı askeri ortaokul yaptı. Ancak 27 Mayıs ihtilalinden sonra okul, Emirdağ'ından kaldırıldı. Bina, şu anda bir manga askerin muhafazasında bomboş durmaktadır.

Emirdağlılar olarak çok sevdiğimiz eski Kaymakamımız Ateş Ahmet, hemşehrilerimizden bu binanın harap olmasına müsaade etmememizi, yatılı bir okul yapmamızı istediler. Biz de bu temenniyi size saygılarımızla arz ediyoruz.

Sayın Bakan, benim konuşmamdan sonra, Emirdağlılar: "Bu binanız boş kalmayacak, buna söz veriyorum." dediler ve Emirdağ'ından ayrıldılar.

Ben de birkaç gün kaldıktan sonra Eskişehir'e döndüm.

1961'in Eylül ayı başlarında, Nuri Ünal, Hulusi Mutlu, Sadık Halaç Eskişehir'e geldiler. Benim milletvekili adayı olmamı istediler ve: "Emirdağ'ına gidelim, duruma göre, ondan sonra karar ver." dediler.

Emirdağ'ına geldim. Gördüm ki hemşehrilerim hemen hemen (Eski Demokrat Partililer ve Millet Partililer) ittifak halinde adaylığında ısrar ediyorlar. Ben de adaylığımı koydum.

1961 tarihi, 15 Eylül'ünde Afyon'da yapılan aday seçimlerinde, Emirdağlıların gayretleriyle C.K.M.P listesinin 3. sırasından seçildim. 15 Ekim 1961 günü yapılan seçimlerde de Afyon'dan milletvekili oldum. Böylece politika hayatım başladı.

1961 tarihinde Emirdağ Hükümet Konağı'na çürük raporu verilmiş, bina boşaltılmış ve harap haldeydi.

Askeri Ortaokul 27 Mayıs İhtilali'nden sonra okul Emirdağ'ından kaldırılmış, koskoca bina, bir manga askerin korumasına bırakılmıştı.

İlçemiz jeneratörle aydınlatılıyor-du.

İçme suyu, Bolvadin yolu üzerindeki su deposu, yayladan gelen su ile on- on iki saatte dolduruluyor. Ancak mahalle çeşmelerine birkaç saat su verilebiliyor. İçme suyu alabilmek için hanımlar sabahın köründe sıraya giriyorlar. Aktığı mevsimlerde eski çeşmenin başı daima dolup taşıyordu.

İlçede yalnız Ziraat Bankası vardı. Banka binası yok, kirada. Ticari ve zirai flasmanları yetersizdi.

PTT'nin küçük bir manyetolu telefon santrali vardı.

Ağır ceza yok.

Lise yok.

Karayolları bakımsız Ankara-Afyon ve Emirdağ'ı Eskişehir yollarının kesiştiği dört yolda alt-üst geçit yok, daima kaza olmaktadır.

Köy yollarına gelince, bir kısım köylerimize ciple dahi zor gidilmektedir. Bilhassa dağ köylerimizin ve Morca Kolu köylerinde yol diye bir şey yok.

Bütün köylerimiz içme sularını kuyulardan temin etmektedir.

Suvermez, Örenköy, Yüreğil, Güney Saray köylerinin köprüye ihtiyacı vardır.

Çıldırım Ovası, geniş bir ovadır. Ovanın bir kısmı Emirdağ hudutlarında, bir kısmı da Eskişehir hudutları içindedir. arazinin hemen hemen tamamı bataklıktır.

Rüzgar Söylüyor Şimdi O Yerlerde Bizim Eski Şarkımızı...

Elif BAĞCI

Emekli Edebiyat Öğretmeni

Bir türlü uyuyamıyorum bu gece, yarım saat aralarla kalp çarpıntıları ile uyanıyorum. Çünkü yarın Emirdağ'ına gideceğim.

Ayrıldığım yerlere tekrar dönmekten hiç hoşlanmam, korkarım hep. Ama çok seyrek de olsa gitmek gerekiyor bazen.

Ne kadar yakın Emirdağ-Eskişehir; ama ne kadar da uzak...

Sabah saatleri henüz. Emirdağ girişindeyiz. Sanayi Çarşısı yapılmış sol tarafta, sağda dubleks evler, girişteki yenilikler benim için.

İçimde bir burukluk, heyecan, araba hiç durmasın, biz hiç inmeyelim istiyorum. Geçip gideyim Emirdağ'ın ortasında, Yıldıztepe, hükümet meydanı, Kadir Usta'nın terzi dükkanı, İban'ın manifatura dükkanı, ara kahve, Zeyneboğlu'nun fırını, reisin evi, çeşme meydanı, Akoğlanlar, Cemile Abla'nın kapısı, Şahaller, Hacı Senem Kuyusu, Kadriye Ablagil, Hanımgız Ablalar ve bizim ev. Yarım asır çevresinde bir eksen gibi döndüğümüz, her nereye gidersek özlediğimiz, hayaliyle yanarak her yaşta koştüğümüz, "Baba Evi." Dünyanın en güzel mekanı, mutluluk kaynağımız ANNEM...

Annemin gülen yüzü yerine, kocaman eski bir kilit bakıyor bana. Zaman durmuş sanki. Yavru gitmiş, ıssız kalmış otağı. Mahallenin canları bir dönülmez ufka gitmiş. Oysa, hayat-tayken onlar, günün her saatinde bu küçük meydana ulaşan herkes, yine oradaki herkes tarafından öylesine bir coşku, güleryüz ve ilgiyle karşılanırdı ki, sırf bu karşılaşmalar için bile kilometreler yapmaya değerdi doğrusu. Ne güzeldi umurunda olmak birilerinin.

Oysa şimdi, karşıda, her an dolu bir rıhtım kahvesini andıran Cemile ablaların merdivenleri bomboş, mahzun ve ağlayan bir çift göz gibi kapalı pencereleri.

Caddeden gelip geçen ve bize hoşgeldiniz, diye hatır soranlar da kalmamış, ne Kadriye Abla'nın kapısı açılıyor sevinçle, ne Şahver Yenge gülümsüyor.

Hacı Senem kuyusunda akşam üzerleri su alma yarışına çıkan, kuyunun yanındaki bulgur

sokusunda sevdiğiyle karşılıklı tokmak sallamak için gün boyu susa (şose)'yı arşınlayanlar da yok.

Sevdiğini göremediği için bir türlü su sırası gelmeyen sevgililer de yok çeşmenin başında.

Evden eve dolaşan, cam önlerinde konuşan nazlı genç kızları da göremedim.

Her an açık kapılardan girip çıkarken caddeden geçenleri de ihmal etmeden selamlaşıp esprili atışmalar da duymadım.

Gecenin karanlığında bir sevdâ çılgılığı gibi içli türküler de söylenmiyor artık.

Şimdi Emirdağ'ında herkesin kapısı kilitli, zil çalılıyorsa açılıyor, öyle aklına estiği gibi girip çıkmak yok. Çeşmeye de gitmiyor kimse, evlerde çeşmeler yok. Mahalle fırınları yok, çünkü ekmek çarşıda çok. Kapıda bacada dolaşıp köprülerde ağaç olup üşüyecek sevgiliyi görmeye çabalayan gençler de yok. Cep telefonları var onların, zahmete girmeye gerek yok.

Evler bir şato. Yeni Emirdağ'ı Marklarla, Franklarla bezenmiş. Eskişehir yerine Avrupa'ya gidiyor insanlar. Somut sevdalar yerine Avrupa'dan gelecek hayali sevgililerle ilgili düşler kuruyor gençler.

Değişmiş, bir başka dünya kurulmuş. Bizim dünyamızsa, kaybolmak üzere olan mahzun ve sahipsiz birkaç yapı ile hafızalarımızda kalmış sadece.

"Zamanla insan başka biri olur." demiş Sokrates. Ben de diyorum ki, dünyalarımızda zamanla "bizim dünyamız" olmaktan çıkıp "Bir başka dünya" oluyor. Onların dünyası, orada yaşayanların...

DUYURU

Sevgili dostlar,

Dergimizde yıllık abone sistemi yoktur.

Bu nedenle dergimiz size ulaştığında derginin içerisinde bulunan posta çekleri vasıtasıyla desteklerinizi bekliyoruz.

Dergimizi okuyalım, okutalım.

M. Saffet DEVRİM
Araştırmacı Yazar - Şair

Örenköy'de

1937'den 2001'e uzanan hasret

Emirdağ'ın ırak köyü,
Toprağı kil, çorak köyü,
Ne muska var, ne de büyü,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Bir yol çıkar Kocakır'a,
Kışın sürer gezek-sıra,
Hepisi kaldı, bin hatıra,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Anladım ilk bakışta,
Ömür sürdüm yazda, kışta,
Yaşıyom her gece düşte,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Tutumlular, yok talanı,
Söylemezler hiç yalanı,
Bir yeseniz Domalan'ı,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Okudumdu emek emek,
Örenköy'lü gurur demek,
Yoğurt, peynir, süt, bol yemek,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Yaylanın adı Leylekli,
Arısı var bal petekli,
Giyinirler üç etekli,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Buradadır ser verenler,
Hızır'la Hakk'a erenler,
Çorabı tek şişle örenler,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Çalışırlar gece, gündüz,
Kâh karışık, kâh düpedüz,
Çoluk çocuk hepsi gürbüz,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Okur yazar ne az, ne çok,
Burada kin, garaz hiç yok,
Herkesin gözü, gönlü tok,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Saffet, hasret böyle aşka,
Burda hayat sürer başka,
Kalan ömrüm bitse keşke,
Örenköy'de, Örenköy'de.

Futbolda Unutulan Efsane Takımlarımız

GENÇLİKSPOR

soldan, sağa ayakta: Yusuf Pamuk - Muzaffer Çil - A. Kadir Türkmen - Cevdet Yenilmez - Remzi Aksoy - Ali Yörük - Atilla - Tahir Karaca. Oturanlar: Fahrettin Özdemir - Yüzbaşı Yılmaz - Sami Kargın - İzzet Pamuk - Lütfi Erşahin

ATAKSPOR

Afyon stadyumunda soldan sağa ayakta: Fevzi Karaca - Mahir Yağmen - Atilla Kerman - Sırrı Mola - Yılmaz Erdem Oturanlar: Yüksel Buzlu - Selahattin Ergürebüz - Halil Güler - Maruf Koyuncu - Hasan Karaca - Veli Öz

Maruf KOYUNCU

Yıllar önce İlçemiz'in heyecan ve hoşça vakit geçirme kaynağı ATAKSPOR-GENÇLİKSPOR maçlarıdır.

Yusuf Beyler'in Çay deresi kenarındaki arsası top sahasıdır. Rıhtım duvarı kapalı tribün, diğer yanlar ise açık tribündür.

Bahar ve yaz aylarında çevre il ve ilçelerin spor takımları ile maçlar yapılırdı. Özellikle iki takımın (Atak-Gençlik) arasında yapılacak maç günleri ipe çekilirdi. Taraftarlar arasında sataşmalar yanında müşterek bahisler bile oynanırdı. Tıpkı günümüzdeki Fenerbahçe-Galatasaray derbileri gibi. Maç günleri, sandalye ve minderini alan erkenden top sahasını doldurur ve belediyenin arasözü ile toprak saha birkaç kez sulanırdı. Başlama saati beklenir, iki takım futbolcuları Uzun Çarşı'da bulunan kulüp binalarında hazırlanarak Atakspor mavi beyaz, Gençlikspor kırmızı beyaz formları ile alkışlar arasında sahaya gelirlerdi. Maçtan önceki dost ve arkadaşlık, saha içinde de sürsün diye birbirine şans dilerken ve böylece halkımıza da bir barış ortamı yaratmayı düşlerlerdi. Çünkü her iki takım taraftarları da yanyana otururlardı. Herkes takımını alkışlarken, fanatiklerce sataşmalar, çok zaman da kavgalar olurdu. Ama maçtan bir süre sonra dostluklar tekrar başlardı.

Her hareketi bir güzellikler demeti olan Atak-Gençlik derbisi Emirdağ halkına heyecan getirir zevk kaynağı olurdu.

O günlerin futboluna özlem duymamak mümkün değildi. Zira iki takımın yaptıkları tüm maçlar hala bir efsane gibi anlatılmaktadır. Selam olsun hemşehrilerimize ve o güzellikleri yaşatanlara...

EMİRDAĞ ÜSTÜNE İZLENİMLER ve DEĞİNİLER

İlyas KÜÇÜKCAN
Eğitimci - Yazar

Giris

Herhangi bir yörenin insanlarıyla ilgili olarak genellemeler yoluyla toplu kişilik belirlemesine gitmenin ne kadar yanıltıcı olduğunu hepimiz biliriz. Üstelik bu tür kolaycı ve yüzeysel yaklaşımlar toplumsal kaynaşmayı da olumsuz etkileyebilir. Ama, kimi yörelere has öylesine ortak özellikler vardır ki bunlar o yörenin kültür ve yaşayışına önemli ip uçları olur. Onları görmezden gelmek yerine tartışmaya açmak kültürel değerlerin daha iyi tanınmasına yardımcı olacaktır, diye düşünüyorum.

Buradan hareketle Emirdağ yöresine ait kimi ortak özellikleri kültürel yansıma açısından dikkat çekici bulmuşumdur. Bunları irdelemenin en uygun yerinin ise yayını nicedir özveriyle sürdürülen Emirdağ Dergisi'nin sayfaları olduğuna inanıyorum. Bu bağlamda yöre dışından biri olarak konuyla ilgili kişisel görüşlerimi yansıtacağım.

Ön Değerlendirme

Emirdağ yöresini değil; ama Emirdağ insanını tanıyışım oldukça eskilere uzanmaktadır. Onlarla ilgili ilk izlenimlerim 1940'lı yıllarda Çifteler Köy Enstitüsü'ndeki öğrencilik yıllarımda oluşmaya başladı.

Eskişehir yanında Kütahya, Afyon hatta ilk dönemde Konya ve Bilecik gibi çevre illerden gelmiş, tamamı köy kökenli öğrenci topluluğu içinde onlar sevecen ve tatlı sert çıkışlarıyla; oldukça yüksek sesli konuşmaları ve güçlü dayanışmalarıyla; yöreselliği belirgin halk ağızlı söylemleriyle en dikkat çeken grubu oluşturuyordu. Okul yönetiminin hemşehriliği ve başka etkenlere dayalı gruplaşmaların oluşması konusundaki özenli duyarlılığına karşın birbirlerine sürekli "köylüm" diye seslenen bu dışa dönük grup, enstitü yaşamının hemen her kesimine ortak özelliklerini yansıtmayı başarmışlardı.

Daha sonraki dönemlerde de gördüm ki bu yöre insanlarının büyük bölümü olanla yetinmeyip daha iyi bir yaşayışa ulaşmak, kendilerini güçlü kılmak amacıyla hem kendileriyle, hem başkalarıyla ve de zamanla yarış içinde olmuşlardır. Bu durumun Emirdağ'ın kırsalı kadar kasaba merkezi için de geçerli olduğuna inanıyorum. Hatta denilebilir ki

birçok kasabanın aksine, kırsalı ile çok yönlü güçlü bağlantılar geliştirmiş Emirdağ, bu atılcı yaşayışın lokomotif olmuştur.

Bazı Ortak Özelliklerin Yansımaları

Dikkat çeken özelliklerin başında Emirdağ insanının çoğunlukla sülale unvanlarıyla ya da lakaplarıyla birlikte anılıyor olması gelmektedir. Sanki "yiğit, lakabıyla anılır" atasözünü doğrulamak istermiş gibi bir durumla karşı karşıya olduğu bile söylenebilir. Gerek onların günlük yaşantısında, gerekse Emirdağ'a ilişkin yazılı kaynaklarda, halk ozanı ve şairlerin şiir ve denemelerinde bunun zengin örnekleriyle hep karşılaşırız. Ayrıca bu konuda Emirdağlı yazar ve şair Fikret Akın'ın "Emirdağ'da Lakap (lağap) Takma Adeti" başlıklı yazısında ise tasnif edilmiş bilgiler bulabiliriz. (bkz. Akın Fikret, Emirdağ der.sa. 5, s. 27)

Konuyla ilgili bazı örnekleri de biz sıralayabiliriz. "Çüğümoğlu Kamil Kahya, Erbapların Kadir, Keleşlerin Kemal, Helvacıların Süleyman, Ağıcıklı İbrahim." (bkz. Emirdağ Der. sayı-2, s. 2) "Zeynepoğlu, Ekmekçi Koca, Hacı Vahitlerin Talat, İbide'nin Hakkı, Hoşafıoğlu İzzet vd" (bkz. Emirdağ Der. sa.3, s. 4-6)

Görülüyor ki artık birçok yöremizde unutulmuş olan lakaplandırma geleneği Emirdağ ve köylerinde hem de azımsanmayacak ölçüde geçerliliğini sürdürmektedir. Bu durumun en azından kuşaklar arası bağlantıyı güçlendirmek, yöresel tanışıklık ve iletişimi geliştirmek açısından yararlı olduğu söylenebilir.

Emirdağ yöresi insanında dikkat çeken ortak özelliklerden birisi de güçlü hemşehrilik bağı ve eksilmeyen sıra sevgisidir. Toplumumuzun yaşadığı iç ve dış göçlerin olumsuz zorlamalarına karşın, yöre insanının ana, ata yurduyla bağlantılarını koparmadığı, oralara olan sevgi ve özlemini koruduğu görülüyor. Emirdağlı yazar, şair ve halk ozanları da eserlerinde bu duyguları yoğun olarak ve coşkulu biçimde işlemişler, güzel ürünler ortaya koymuşlardır. Bu alanda çok sayıdaki örnekten birkaçını sıralamaya çalışalım.

"Geline yörenin baharı, yazı/Türüm türüm tüter

bayırı, düzü/ Melek örneğidir gelini, kızı/ Güzeli bol olur Emirdağ'ının" (Kubat Muharrem-İz Birakanlar)

"Avrupa elinde bacı kardaşı/ Her zaman dik durur, mağrurdur başı/ Burcu burcu kokar, toprağı taşı/ Kara sevdaları duman Emirdağ" (A. Urfalı sa.-2, s. 15)

"Hıdırellezde kadın, erkek kaynaşır/ Ardiçlarda ibibikler oynasır/ Haremi'de çoluk çocuk daşlaşır/ Çamlar ile dallanırsın Adaçal" (bkz. Akın F. Emirdağ Der. sa./, s. 13)

"Geliyom sılaya giysin alları/ Hasret bastı gurbet elde yolları/ Ayaz vurmuş, solmuş yöre gülleri/ Çiçeklerde misin, harlarda mısın?/ Yoksa şu dumanlı dağlarda mısın?" (bkz. Emirdağ Der. sa. 1, s. 25)

"Yaylalar içinde darı sekisi/ Yel estikçe gelir yarin kokusu/ Pınarın başında 'Hasgız' hangisi?/ Varıp da içinden seçesim gelir" (bkz. Yaldızkaya Ö. F. Emirdağ Der. sa. 5, sa. 31)

Hiç kuşkusu yok ki ozanlarımız bu duygu dolu etkileyici dizeleriyle hemşehrilerinin sıla özlemini, yöreye bağlılığını pekiştirirken öte yandan da gelecek kuşaklara dönük kültür aktarmacılığı görevlerini yerine getirirler.

Yine onlar eserleri aracılığı ile dilimizin gelişmesine de katkı yaparlar. Özellikle geçmişte de Türk kültüründe varolduğunu bildiğimiz; ancak, günümüzde birçok yörede kullanırlığı azalmış, hatta unutulmaya yüz tutmuş halk kültürüne ait kimi sözcükleri yapıtlarında kullanmaya devam ederek yaşamasını sağlamaktadırlar. Bunlardan bazı örnekleri şöyle sıralayabiliriz: "Bibi (hala), ede (ağabey), helke (bakraç), şorda (şurada), yazı (büyük düzlük), haney (iki katlı ev), saya (üçetek), belik (saç örgüsü), kelik (ayakkabı) vd."

Emirdağ yöresinin kültür yansımaları elbette bu kadarla bitmiyor. Daha pek çok örneği düğünde-dernekte, giyim ve kuşamda, yemekte-aşta, özetle hayatın her aşamasında rahatlıkla görebiliriz. Örnekler elbette çoğaltılabilir. Konu da genişletilebilir. Ama bu, hem benim boyumu aşar; hem de yazımın çerçevesine sığmaz. Hiç kuşkusuz bu konuda asıl görev Emirdağlı araştırmacılara düşmektedir.

Bir Anı

Sözü daha fazla uzatmadan Emirdağlılara ilişkin bir anımla yazımı tamamlamak istiyorum.

Yıl 1980, Almanya'da görevli olduğum dönem. Okulların bahar tatilinden yararlanarak Belçika'daki yeğenlerimizi ziyaret etmeyi, birkaç gün o yörede gezmeyi planlıyoruz. Nürnberg'ten başlayan altı yedi saatlik bir yolculuktan sonra aradığımız adresin yakınlarında olduğunu sandığımız bir yerde duralı-

yoruz. Birilerinden yeğenlerimi ve evini soracağım. Rengi, kaşı gözü bize benzeyen birine yaklaşıyorum. Selamlaşıyoruz. Seçimde yanılmamışım. Elimdeki adresi gösterip "Eskişehirlilerin kahvesini" arıyorum. Bir süre beni süzdükten sonra "Eskişehirlilerin kahvesi mi varmış?" diyor. Yeğenim öyle söyledi deyince de "Elindeki adrese göre onun evi buralarda bir yerde. O sana Emirdağ kiraathanesi demiştir de sen onu Eskişehirli anlamışsındır." diyerek "gel benimle" diyor. Az sonra bir alana ulaşıyoruz. Çevrede Türkçe tabelalı iş yerleri çoğunlukta. Kendimi bir an Türkiye'de sanıyorum. Vatandaşım kolumu tutarak biraz da sertçe "Bak hemşehrim burada gördüğün dükkanlar Emirdağlıların. Köşedeki turizm bürosu da benim. Şurası da Emirdağlıların kiraathanesi. Bak, camında kocaman Emirdağ Kiraathanesi yazıyor. Başkaları gibi sizin Eskişehirli de orada oluşur, bir köşede dertleşirler. Sonra da bu marketten, kasaptan, fırından alışverişlerini yaparak evlerine dönerler. Kahveye gir ve yeğenini sor. Kendisi orada değilse bile mutlaka bir tanıyan çıkar. Çaresiz kalırsan ben karşıdayım." dedikten sonra "Unutma ama burada Eskişehirliğin kahvehanesi de, iş yerleri de yok" diye de uyarmadan edemiyor.

Söylenenlerden biraz da alınmış olarak kahvehanedekileri süzüyorum. Birden: "Ooooo İlyas hocam. Buralarda ne arıyorsun?" diyen birinin boynuma sarılmasıyla kendime geliyorum. Uzun süredir yurt dışında olduğunu bildiğim ve yakın köylüm İsmail'i ikram ısrarına aldırmandan dışarı çıkarıyorum. Ve durumu özetliyorum. Bekleme yerimize giderken "Burada Eskişehirliye ait bir kahvehane ya da iş yeri olmayışının nedenini soruyorum. Genç meslektaşım: "Hocam, Eskişehirli olarak biz burada çok azız. Bunlar (Emirdağlılar) ise Belçikalılara 'Türkiye mi büyük, Emirdağ mı?' dedirtecek kadar çoklar. Üstelik kendilerine dönük işleri de bizden iyi biliyorlar. Aynı zamanda da hem tutkunlar, hem de tutumlular. Ama biz onlarla Türkiye'deki Eskişehir-Emirdağ yakınlığını aratmayacak kadar iç içeyiz." diyerek beni rahatlatıyor.

Sonuç

Bilinmelidir ki bu yazıyı Emirdağlıları övmek için yazmadım. Aslında onların da böyle bir şeye gereksinimleri yok. Amacım Emirdağlılarda gözlediğim kimi ortak özelliklerin kültürel işlev bakımından altını çizmekti. Yöresel kültürün yaşatılması konusunda onların üzerine düşeni yaptıklarına, Emirdağ Dergisi'nin de bunun kalıcılık kazanmasında önemli payı olduğuna inanıyorum.

Yeni yıla iki güzel kitapla girmek

Ahmet ÖZDEMİR
Araştırmacı Yazar

Öncelikle 2002 yılının, karamsar ufkumuza aydınlık, kötümserlikler bunalan gönlümüze güzellikler getirmesini diliyorum. Hani derler ya ayı kırk türkü bilirmiş, kırkı da armut (ahlat) üzerine. Bir dilek daha dile, deselerdi, her halde "bol bol kitap ve bu kitapları okuyabilmek için gözüme fer, daha çabuk kavrayabilmem için beynime oksijen" dilerdim.

Geçen yılın tanıttığım ilk kitabı, bir Ankaralı gönül dostumun yapıtıydı. Kitap açısından bereket getireceğine inanıyordum. Yanılmadım. Bu yılın ilk kitapları da yine gönül dostlarımla eserleri olacak. Ancak, 2002'nin ilk kitaplarına sıranın gelmesi için, birkaç hafta, her yazımda iki kitap tanıtmak zorundayım:

EMİRDAĞ'A MEKTUP

"Sevgi, şefkat sözleri,

Ancak sende anlamını buluyor

Sana her 'ana' değişimde,

Benim için yıllarca yılmadan çektiğin

Mutsuzluklar aklıma geliyor..."

Bu dizeler Eskişehir şairlerinden değerli hocam Muharrem Kubat'ın. Emirdağlılar Sosyal Dayanışma Kültür ve Eğitim Vakfı'nın yayıncı organı Emirdağ Dergisi'nin kapağını, eli öpülesi Selvi Ana'nın fotoğrafı ile birlikte süslemiş. Muharrem Kubat'ın aslı, Emirdağ'lı. Şair Şemsettin Kubat'ın da.

Emirdağ Dergisi'nde, Vakıf Başkanı Özcan Özgür'ün, Eskişehir Valisi Sami Sönmez'in, Kocatepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Şan Özalp'ın, Emirdağ Kaymakamı Mustafa Özarslan'ın, Belediye Başkanı İsmet Güler'in, Reşat Bağcı'nın, Elif Bağcı'nın, Hacı Ali Kılınçalp'ın, Muharrem Kubat'ın, Gazi Durusu'nun, Erdinç Keskiner'in, İlhami

Özer'in, Necati Sezer'in, Yılmaz Ünver'in ve Halil Erenoğlu'nun yazıları; Fikret Akın'ın, Özcan Türkmen'in, Muharrem Kubat'ın, Sabri Dil'in ve Muharrem Yıldırım'ın şiirleri yer alıyor. Bir de haber var ki, sözü oraya getirmek isti-yorum. Değerli gönül dostu, eğitimci, şair Fikret Akın'ın Emirdağ'a ilişkin şiirleri kitap haline getirilmiş ve kitabın tüm geliri vakfa bırakılmış.

1952 Emirdağ doğumlu olan Fikret Akın, Eskişehir Fatih Fen Lisesi'nde Felsefe öğretmenini çalışıyor; ama, ne zaman Eskişehir'de bir kültür etkinliğine katıldıysam, Fikret Akın'ın bir kültür neferi olarak etkinliğin içinde yer aldığını, etkinliğin amacına ulaşması için çaba harcadığını, en güzel konukseverliği gösterdiğini gördüm. "Ülkemde Bahar ve Yaşanmış Baharların Coşkusuyla" adlarında iki şiir kitabının ve pek çok ödülün sahibi olan Fikret Akın, doğup büyüdüğü, ekmeğini yediği, suyunu içtiği toprakların hakkını veriyor. Emirdağ sevgisi, onda fanatiklik haline gelmiş:

"Mor renkli Emirdağ akşamlarında, / Bestelerimiz çalınır tellerde şimdi / Bucak düzündeki bağ damlarında / Kandiller sis verir, tüllerde şimdi" dizeleriyle başladığı Emirdağ'a Mektup'una:

"Gurbette saçıma düşünce aklar, / Yüreğim hasreti özünde saklar, / Dingin ikindiler akşamı bekler / Gurbetçi gözlenir yollarda şimdi" dizeleriyle sürüyor. Kıtalar izliyor, Emirdağ destanları birbirlerini. Kimi şiir "Emirdağ'a Hasret", kimi "Şirin Emirdağ", kimi de "Sılaya Özlem" başlığını taşıyor.

Onları anne-baba hasreti, kaybedilenlerin ardından gözyaşları izliyor. Emirdağ'a Mektup, Emirdağlılar Sosyal Dayanışma Kültür ve Eğitim Vakfı'ndan edinilebilir.

Güveççi'yi Başka Gördüm

(Yıllar sonra köyüme geldim, her şeyi değişmiş gördüm)

Kazım POYRAZ

Şair

Ağıllar yıkılmış, virane olmuş,
Keklikler ötmüyor, sanki lâl olmuş,
Bilmem köyüme gayri bir hal olmuş,
Güveççi'yi başka gördüm neyleyim.

Yıkılmış dedemin sohbet odası,
Sarmış köyü kahve, oyun modası,
Emmi, dayı, söyle var mı faydası?
Güveççi'yi başka gördüm neyleyim.

Eskiden vardı sebzesi, meyvesi,
Pazardan gelir karpuzu, nanesi,
Toprakta var, erezyon nişanesi,
Güveççi'yi başka gördüm neyleyim.

Her ağılda vardı keçi sürüsü,
Bizde olurdu tiftiğin iyisi,
Belçika'ya göçmüş köyün yarısı,
Güveççi'yi başka gördüm neyleyim.

Ardıçlı koyak kurumuş, yok dalı,
Yonca büyürdü, düzde yeşil halı,
Terk etmiş güvercinler, ıssız Malı,
Güveççi'yi başka gördüm neyleyim.

Evler olmuş saray gibi çatılı,
Renk renk boyalı, demirden kapılı,
Cebinde mark, frank hepsi batılı,
Güveççi'yi başka gördüm neyleyim.

Kazım POYRAZ'dan Mektup

Aziz Kardeşim, Muharrem Bey,

23 Kasım 2001 tarihli mektubunu ve dergi ile şiir kitabını aldım, çok teşekkür ederim. Yalnız bizim eski ev adresine gönderdiğin için evdekiler de evde yoklarmış; ancak bir ay sonra getirdiler.

Emirdağ Dergisi'nin üzerindeki mahalli kıyafetle Selvi Ana'nın resmini görünce hem çok sevindim ve hem de çok ağladım. Çünkü ona bütün sülalemiz hep "ana" derdik. Onun otoriter, şefkatli ellerinde büyüdük. O bütün ailenin orta direği idi. Unutmak mümkün mü? Selvi Ana'mla köşelerde ve Karakuyu'da yıllarca bostan bekledik. O resimle âdeta çocukluğumu yeniden yaşadım. Ne yaylayı, dağları, köyü hiç unutamıyorum. Küçükten beri hep gurbetteyim, gurbetin ve akrabaların uzaklığını çekenler bilir. 1944 yılı Mart ayında Çifteler'e okumaya gideceğim zaman bütün akrabalar ayrılık yemeğine çağırdılar. Selvi anam 13 Mart'ta yemeğe çağırdı ve bana elli kuruş harçlık verdi. Elli kuruş büyük bir para idi. Çünkü bir çebiş 50 kuruş etmezdi. Onu hiç unutmuyorum.

Biz Manisa'ya bağlandık, ailem 6 senedir böbrek hastası. Haftada üç gün diyalize giriyor. Bu sebeple hiçbir tarafa çıkamıyoruz.

Dergide yıllık abone ücreti yazılmadığı için abone parasını göremedim. Yıllık abone ne kadarsa hemen göndereyim. Vakfa şiir kitabımdan 100 veya 150 adet hibe olarak göndersem satışı vakıfa gelir olsun. Anasam'dan Haziran 2001'den beri haber alamadım. Anasam'ın üyesiyim. Bülten geliyor mu? Dergide şiirlerim çıkıyor, birçok antolojilerde devam ediyor. Basıma hazır iki şiir kitabım var. Bakalım kismet ne zaman?

Size, yenge hanıma gönül dolusu selamlar. Saygı ve sevgilerimi yollarım. Allah'a emanet olun. Daima hep mutlu kalın.

Elif Hanım,
Ben Bursa'da yaşıyorum. Çocukluğum E-
wirdağ'da geçti. Mitatpaşa İlkokulundan
okudum. Derginizi tesadüfen gördüm.
Çok duygulandım. Sayfaları bitürsün
İstediğim. Yajılara hem güldüm
hem ağladım. Devam edin, bilhassa
anıları çok yazın.
Sevgiler...

Zeynep Yücel
Zeynep

Sevgili Dostlar!

Vakıf çalışmalarımıza paralel olarak dergimizi de her sayıda biraz geliştirmeye çalışıyoruz.

Bizler, ne profesyonel yayımcı ne de yazı ekibiyiz. Sizlerden aldığımız destekle dostlar arası iletişimi güçlendirmek için çabalayan bir avuç insanız.

Dergimizin geçen sayısına gösterdiğiniz ilgi ve yankılar bizleri çok mutlu etti. Uzak şehirlerden gelen yazı ve telefonlardan da anladık ki doğru yoldayız.

Bu ilgi sonucu bu sayımızda pek çok yazı arasında seçme yaparak oldukça içerikli bir dergi sunuyoruz sizlere...

İlgi ve desteğinizin devamını bekliyoruz. Çünkü sizlerle varız, sağlıklı kalın!

Yayın Kurulu

Kıymetli Kardeşim,
Göndermek lütfinda
bulunduğunuz eserleri aldım.
Çok duygulandım, ağladım.
Dergideki kapak resmi ve şiiri
niz az bulunuz bir VEFA örneği
Ne mutlu O'Ana'ya ve O'Ev'ada!
Derginin içeriği ve diğer şiir-
ler de harika. Emek verişle-
rin ellerine, yüreklerine sağlık
Hepinizi teker teker KUTLUYORUM.
Olca Özbeke

VAKFIMIZ "EMİRDAĞLILAR GECESİ" DÜZENLİYOR

Tüm Emirdağlıları, sevgisini ve hüznünü bizlerle paylaşan Eskişehirli hemşehrilemizi biraraya getirmek, diğer illerde bulunan ve Emirdağ özlemiyle yanan tüm hemşehrilerimize bir nostalji yaşatmak amacıyla bir gece düzenliyoruz.

Gecemiz, sazlı sözlü ve yemekli olup Eskişehir'in en güzel tesisinde yapılacaktır.

Tüm hemşehrilerimizi gecemize davet ediyoruz.

EMİRDAĞLILAR GECESİ:

Tarih : 6 Nisan 2002, Cumartesi

Saat : 19.30

Yer : Özgüven Tesisleri (Eski Otogar Yanı)

Rezervasyon: 0.222 233 74 74 büro (Rezervasyon için yönetim kurulu üyelerimizle görüşmeniz yeterlidir.)

Vakfımızın İlk Gayrimenkulü

Şu anda vakfımızın büro işlerini yürüttüğü Emirdağlılar Derneği'nin İsmet İnönü Caddesi Kazım Önal İş Merkezi'ndeki dairesi, dernek yöneticileri tarafından vakfımıza bağışlanmasına rağmen bugüne kadar resmi işlemleri yapılmamıştı. Yeni yönetimimiz konunun üzerine ısrarla giderek büronun tapu devrini yaptırmıştır. Böylelikle vakfımız ilk defa bir mal varlığına kavuşmuştur.

Bu vesile ile hemşehrilerimiz adına dernek yöneticilerine teşekkür eder, şükranlarımızı sunarız.

Emirdağ'da İlköğretim Düzeyinde Göz Taraması Yapılacak

Önümüzdeki nisan ya da mayıs ayı içerisinde Emirdağ'da ilköğretim öğrencilerine yönelik GÖRSEM'in (Görme Engellileri Eğitim Merkezi) katkılarıyla Kaymakamlık ve Vakıf işbirliğinde bir göz taraması yapılacaktır. Bu nedenle hemşehrilerimizin evlerinde fazla olan gözlük çerçevelerini vakıf büro ve lokaline bırakmalarını rica ediyoruz.

EĞİTİM YARDIMINA ÇAĞRI

2002-2003 öğretim yılında
eğitime muhtac öğrencilerimizin ihtiyaçlarını
karşılama isteyen hayırsever hemşehrilerimizin
bağışlarını bekliyoruz.

VAKIF GENEL KURULUMUZA TÜM ÜYELERİMİZ DAVETLİDİR

Aşağıda belirtilen gündemi görüşmek üzere, vakfımızın olağan genel kurul toplantısı 13 Nisan 2002 tarihinde saat 13.00'te İsmet İnönü Cad. Kazım Önal İş Merkezi No: 43 Kat: 6 Daire: 36 adresinde bulunan vakıf büromuzda yapmaya, çoğunluk sağlanamadığı takdirde ise yine aynı adres ve saatte bu defa 27 Nisan 2002 tarihinde yapılacaktır.

TOPLANTI GÜNDEMİ:

- 1- Açılış ve yoklama
- 2- Divan teşekkürü, saygı duruşu, İstiklal Marşı
- 3- Faaliyet raporu, mali rapor ve denetim kurulu raporlarının okunması
- 4- Raporların ayrı ayrı görüşülüp ibra edilmesi
- 5- Dilek ve temenniler, kapanış

EMİRDAĞLILAR VAKFI GENEL KURUL TOPLANTISINA TÜM ÜYE VE HEMŞEHRİLERİMİZ DAVETLİDİR.

TARİH : 27 Nisan 2002, Cumartesi

SAAT : 19.30

YER : Vakıf Bürosu

İsmet İnönü Cad. Kazım Önal İş Merkezi No. 43 Kat. 6 No. 36 ESKİŞEHİR

EMİRDAĞLILAR SOSYAL DAYANIŞMA KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI 31.12.2001 TARİHLİ BİLANÇOSU

AKTİF			PASİF		
	ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ DÖNEM		ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ DÖNEM
DÖNEN VARLIKLAR			KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR		
KASA HESABI	9,421,439	13,908,789	SATICILAR	164,225,000	138,986,940
BANKALAR HESABI	244,733,651	79,045,022	ÖD. VERGİ VE FONLAR	82,055,332	70,355,332
	254,155,090	92,953,811		246,280,332	209,342,272
DURAN VARLIKLAR			ÖZ KAYNAKLAR		
VERİLEN DEPOZİTO VE TEM.	3,420,000	-----	SERMAYE	1,075,000,000	1,075,000,000
DEMİRBAŞLAR	1,044,502,237	1,044,502,237	GEÇMİŞ YILLAR KÂRI	1,333,170,870	1,333,170,870
ÖZEL MALİYETLER	199,060,000	199,060,000	GEÇMİŞ YILAR ZARARI (-)	512,891,652	1,153,313,875
	1,246,982,237	1,243,562,237	DÖNEM NET ZARARI (-)	640,421,223	127,683,219
				1,254,856,995	1,127,173,776
GENEL TOPLAM	1,501,137,327	1,336,516,048	G. TOPLAM	1,501,137,327	1,336,516,048

Vakfımıza üye ol, üye bul.
Dergimizi oku, okut.

Azerbaycan'dan Emirdağ'a...

Doç. Dr. Tamilla ALİYEVA
Osmangazi Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Öğretim Üyesi

Eskişehir, bembeyaz örtüye bürünüb. Bu örtük bizleri üşütse geceleyin bol mehsulundan, bardan, bereketten haber verir. Sıcacık odamda cyleşip radio dinleyirem. Şunu söylüyor:

- Dünyada Türkiye tek! Türkiye'de Eskişehir tek! Sunucunun sözünü kesib söylemek istiyorum:

- Eskişehir'de Emirdağ tek! Siz ele bilmeyin ki, ben Emirdağ'ın Afyon'a veya Eskişehir'e bağlı olduğunu bilmiyorum. Biliyorum, Emirdağ, Afyon'a bağlıdır. Olsun ama Emirdağlılar doğarlarken, nasıl derler, göbekleri Afyon'a deyil, Eskişehir'e atılıb. Bu ifade Azerbaycan'da çok işlenir. Deyirler ki, masal için Hasan filan kente çok gediyo. Deyirler, Hasan'ın göbeyini çocuk iken oraya atmışlar. Mesela Belçika'ya, İsviçre'ye veya Almanya'ya...

Deyirler günlerin birinde bir Türk Belçika'ya gediyo. Bir insana yaklaşıb sorar: - Buradaki Türkler'i görmek istiyorum. En fazla nerede olurlar? Haman, adam sakitçe cevap verir: - Türkler'in burada olub olmadığını bilmiyorum, ama Emirdağlılar'ın en fazla nerede olduklarını biliyorum.

Bir gün bir yabancı, bir Türk'den sorar: - Türkiye mi büyük, Emirdağ mı büyük?

Bu da Emirdağlılar'ın size gülüş ermeğani...

Şimdi ise gelek esas konuya: yani Azerbaycan nerede, Emirdağ nerede? Bu yazımı okudukca göreceksiniz Emirdağ hiç de Azerbayca'dan uzak deyilmiş. Emirdağ'ı, Emirdağlılar'ı Azerbaycan'da tanıyır ve severler.

1997 yılının Mayıs'ında Eskişehir'e geldim. Bağçaları kıvıllı güllü, leylaklı, nergizli, laleli Eskişehir'e aşık oldum. Ele bildim ki dünyada Eskişehir kibi bir şehir yoktur. Yunus İmre sevgisi getirmişdi, beni bu şehire... Sarı köye getdim, Yunus İmre'nin mezarını ziyaret ettim. Kulaklarıma ulu Yunus'un sözleri geldi:

"Gelin tanış olalım

İşi kolay kılalım

Sevelim, sevillelim

Dünya kimseye kalma."

Azerbaycan'dan Yunus'un harayına gelmişdik Eskişehir'e. Burada yaşayan güler yüzlü, temiz kalbli insanlarla tanış olduk. Yunus İmre günlerinde en çok iki insanla ünsiyetde olduk: "Reşat Bağcı, Fikret Akın" Diyeceksiniz ki tabii ki, Yunus İmre bayramının eziyetini en çok çeken bu insanlardır. Belli oldu ki, onlar yalnız Yunus İmre şenliyyine gelenlerin eziyetini çekmiyirler, onlar her zaman dost ellerden

gelenleri ağırlayıp, eziyetlerini çekirler. Bu onların tebietinden imiş. Ben bunu sonradan duydum. 1998 yılının gözel Heziran gününde Ankara'ya geldim. İsimle ilgili Eskişehir'e gitmeli idim. Çok samimi dostlarımızdan olan araştırmacı-yazar Hayrettin İvgin'e telefon açıb fikrimi söyledim. Yardım elini kimseden esirgemeyen Hayrettin Bey söyledi: - Rahatsız olmayın; Fikret Bey'e telefon açaram; sizi karşılayıp, üniversiteye götürer.

Fikret Bey'in ismini duyanda çok sevindim, hatta sevincimi böyle gözletmedim: -Yunus İmre şekillerindeki Fikret Akın! Çok iyi insandır. Onu görmeyime şad olaram.

- Ben de biliyorum, sizi kimin yanına gönderiyorum. Fikret Bey altın kibi bir insandır.

Fikret Beyle görüşenden sonra, Hayrettin Beyin ne kadar haklı olduğunu duydum.

Eskişehir'e üçüncü gelişim, 1998 yılının soyuk, şahtalı kış gününe tesadüf etdi. Bu defaki gelişim çok önemli idi: - Osmangazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, beni işe davet etmişdi. Bu defa beni terminalde Reşat Bağcı karşıladı. Üniversiteye geleceyimi bildirdim. - Şimdi götürerem sizi üniversiteye. Ama üniversitenin yolu, Vişnelik Mahallesi'nden geçer.

Reşat Bey, bu sözü söylerken manalı manalı gülümsedi. Bir şey anlamadım. Düşündüm ki, Osmangazi Üniversitesi'ne gitmek için, mutlaka, Vişnelik Mahallesi'nden geçmek lazımdır. Araba, bir parkın yanında dayandı: - Burası Kanlıkavak Parkı'dır. Bu da bizim evimiz...

- Biz üniversiteye gidecekdik.

- Ben size söyledim ki, üniversitenin yolu buradan geçer.

Deyesen, şimdi anladım. Kapını Reşat Beyin eşi Naciye Hanım açdı. Sanki beni yüzyıllarla tanıyordı. Öpüştük, görüştük. Süfrede ne yok idi? Nasıl derler: "Kuş sütü, can dermanı..." Sanki beni yıllarla baklamışdiler. Naciye Hanımın bana olan dikkati, kaygısı, bu yemeklerin güzelliğini üsteledi. Biz bu ailenin, bir Azerbaycanlı Türk'üne olan sevgisini, bütün Azerbaycan halkına olan sevgisi kibi yemeklerden daha çok şirin sohbetler etdik. Azerbaycan-Emirdağ dostluk köprüsü böylece kuruldu.

"Ben gelmedim dava için,

Benim işim sevda için.

Dostun evi gönüllerdir.

Könüller yapmaya geldim."

Mezarın nurla dolsun, Ulu Yunus. Bugün ben de - senin torunun- Azerbaycan'dan gönüller yapmağa geldim.

Söhbetime devam edek. Böylece Bağcılar ailesi, beni Eskişehir'e isindirdiler. Masallarda denildiği gibi, ga dedim, ga verdiler; gu dedim, gu... Başım ağrıdı; başımın üstünü keddiler; üzuldüm; evlerine götürdüler, ilaç verdiler, kaygıma kaldılar, karipliye bana unutturdular. Onların sayesinde sevdim Eskişehir'i. Özüne vatan saydım Türkiye'ni... Şimdi Azerbaycan'a müsafir giderken: "Türkiye'nin neresindensiz?" diye sorurlar. Onurla diyorum: - Eskişehirli'yem, Emirdağlı'yam...

Reşat Bey'in yakışıklı çocukları da sevdi beni. Geleceymi duyunca kapıda karşılayırlar, boynuma sarılıb döne döne öpürler beni. Onlardan çocuklarımın kokusunu alıram; sanki beni öpen onlar deyil, oğlanlarım Elşan, Rövşen'dir. Allah bütün çocukları korusun; bizimkiler de onların içinde. Hatta Naciye Hanım, ayrıca, bene oda bele ayırmış. Biraz geç gidende üzüldüler, "Niye gelmiyorsun, kendini özledirsen?" diye sorurlar. "Sizi rahatsız etmek istemiyorum." diyorum. "Aşk olsun-Naciye Hanım-erke" diyor. "Zaten senin odan ayrı, sen bizi rahatsız etmiyorsun."

Bu dikkat, kaygı karşısında ne yapacağımı bilmiyorum. Gücüm göz yaşlarıma çatır. Yine de yardımına, kalbi çiçek kadar temiz olan Naciye Hanım çatır: - Canım, ben demedim ki ağla. Aksine, seni sevin-dirmek için söyledim. -Bu da senin aşırı dikkatinden doğan sevinç göz yaşlarıdır, kederden deyil. Reşatlar'a gelen gibi, dudaklarından bal süzülen Elif'le Lütfiye, beni görmeye gelirler. Şirin sohbet geceyarısına kadar uzanır. Ne ben onlardan, ne de onlar benden doymurlar. Aydın oldukları için Azerbaycan'ın kültürü, eğitimi, ekonomisi, adetleri onları çok ilgilendirir. Sorular, sorular... Hiç bıkmamın sorulardan. Aksine onur duyuram ki, Türkiye'de benim ülkemle ilgilenirler.

Her yıl Kurban ve Ramazan Bayramları'nda Reşat Bey, bizi Emirdağ'a götürür. Ne güzel bayram günleri yaşayırık Emirdağ'da. Naciye Hanımın babası Aziz kişi Emirdağ'da yaşayır. Hoş sohbet, mihriban bir insandır. Bu bayram günlerinde, bu mutlu kocanın tekce yüzü değil, evinin duvarları, bağçası, oradaki kayısı, vişne ağaçları böyle sevinir, gülür. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde yaşayan evladları ve torunları, onun elini öpmeye gelirler. Tabii ki o el öpme kuyruğunda, ön sırada ben dayanıyorum. Ben bu evin en aziz evladiyam. Aziz kişi beni evladiğa alıb. Benim için en büyük mutluluktur bu. Birkaç gün ev kaynayıp taşır. Koyunlar kesilir, bağçada büyük dut ağacının altında kurban etinden sac kavurması hazırlanır. Kavurmanın iyi heyeti başına alır. Herkes elinde ekmeği ile kavurmanın hasile gelceğini bekliyor. Sac, heyetdeki büyük masanın üstüne koyulur. Büyüklü küçüklü herkesin eli saca uzanır. O büyük sac bir anda

bomboş olur.. Deye, güle yediyimiz için, sacın ne zaman boşaldığını kimse duymur. Her zaman olduğu gibi, yine de, herkesin dikkati benim üzerimdedir. Sevim (Naciye'nin ablası): - İyi yedin mi... sorur. Aziz dede, kenarda bu manzarayı görüb mutlu mutlu gülümseyir.

- Baba, siz hiç yemediniz.

- Ben, sizden fazla yedim.

- Ne zaman? Hiç yakına gelmediniz.

- Size bakdım, doydum.O anda, bu Dede Korkut'a benzeyen müdrik insanı bağrıma basıp öpmek keçdi hayalimden. Bir an keçmir ki Işıl, Gökçe, Aybuke eteyimden tartışdırırlar: -Azerbaycan kuaförü açmışık, sizi bekliyoruz. İlahi, bu küçük kız çocuklarının Azerbaycan mehebbeti nereden yaranıb? Onlar hiç Azerbaycan'ın nerede olduğunu böyle bilmirler. Babalarının, annelerinin Azerbaycan sevgisi onlara keçib.

Sac kavurması bitdikten sonra çay içmeye iki adımlikda yaşayan Sevimgil'i gedirik. Sevim Hanım, babasının elini öpmeye gelse de, onun evladları ve torunları Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelib onun elini öpürler. Akşam ise Naciye'nin abisi, Emirdağ'ın Mimarı Halil Bey'in evine gedirik. Bayram pahlavasını orada yeyeceyik. Pahlava, Halil Bey'in evine toplaşmak için bir bahane olur. Halil Bey'in dudaklarında daima gülüş oynayan sevimli eşi (Karadenizli olduğu için ona laz kızı deyirler) Huriye Hanım'ın ayakları yere deymir. Ne güzel gün; İzmir'den oğlu, gelini gelib, Eskişehir'den en aziz akrabalı gelib. Üç katlı evinin merdivanları bele gözünde deyil, sesi gah 2. katın, gah üçüncü katın mütvağından geliyor. Herkesin könlünü okşayır. Beni bir cür dindirir, Ceylan'la Kerem'e "torunum, canım" deyip bağrına basır, Reşat Bey'in çayını koyu edir, Naciye ile şakalaşır.Bir sözle, hamıya çatır.

Bir de Emirdağ'a Heziran'da gittim. Oradaki Karabağ köylerini gezmek, maddi medeniyet abidelerine bakmak sitedim. Sağ olsun hocamız Muharrem Bayar, bize çok yardım etdi. Önce evdeki kütüphanesi ile tanış etti. Bal gibi kiraza, buz gibi kolaya konak etdi. Bolvadin'in müzelerini gezdik. Eski mezarların üstündeki yazıları okuduk. Buğdası biçilmiş tarlaların içi ile gezmek nasıl hoş idi. Her tarafda kızmar güneşden korunarak kendisini yaşatmak isteyen çiçekler ile karşılaştık. Vatanımın çiçeğini hatırlattı bunlar bana. Öyle bildim ki, bu çiçekler, oradaki Karabağ'dan burada yaşayan Karabağlılar'ın hasretine dözmeyerek gelmişler. Azerbaycan Karabğ'ının kokusunu duydum burada... Birden bire, hayalim Karabağ'a üçdü; şuşan'ı, Ağdam'ı, Han kendini, Füzüli'ni hatırladım. Gözlerim doldu; sanki üreğimden geçenleri yol yoldaşlarım Muharrem Bey'le Halil Bey duydular:

- Darıhmayın, böyle getmeyecek; Hak üzüler, kırılmaz, Karabağ düşmen elinde kalmaz. Karabağ, Türk toprağı olmalıdır. Gün, o gün olacak; buradaki

Karabağlılar, oradaki Karabağ'a müsafir gedecekler.

- Teki, siz deyen olsun. Sanki bu sözler üreyime buz gibi sepildi.

Yazın Emirdağ'ın pağçalarının güzelliğine söz yetmez. Ağaçların üstündeki yapraklardan daha fazla kaysı, vişne, kiraz, elma, armut var. budaklar meyvelerin ağırlığından sınımak istiyor. Arabanı Halil Bey'in oğlu Teoman idare edir. Çok ağıllı çocukdur. Arabamız, divarı olmayan bir bağçasının yanından keçir. Kendimden asılı olmayarak: - Ay kayısılara bakın. Kaysılar bizi getmeye koymurlar. Teoman arabayı saklayır. Bağın gözetçisi bizi görüb yakına gelir: - Buyurun, ne kadar isteyirsiniz yeyin, götüre de bilersiniz.

- Bağın sahibi bir söz demez ki?

- Hayır, o kendisi böyle deyib. Yoldan öten herkes buradan meyve derib yeyir. Bu da Emirdağlı sehaveti. Deyirler, sehavet günün aydınlığıdır. İsmi böyle bilmediyim bu Emirdağlı insanın sehaveti karşısında ne deyeceyimi bilmedim.

Yeni inşa edilen bir cameye girdik. Divarda Arapça yazılan ayetlerin düzgün, gayridüzgün yazılmasına Muharrem Hoca bakıyor. Muharrem Bey, yazılara bakanda biz cameni geziyoruz. Me'lum oldu ki, bu cameni Emirdağlı bir işadami inşa etdirir. İzmir'de yaşayır. Tez tez gelib işe dikkat ediyor. Biz orada olanda da geldi, bizimle görüşdü; biz ona hayırdua verdik.

Karabağlar Köyü'nde Hanım Annenin müsafiri olduk. Hanım Anne söyledi ki, dedelerimden duymuşdum ki, bizimkiler XVII. asırda Azerbaycan'ın Gence Bölgesi'nden gelib Manisa'ya yerleşirler. Oradan ise Türkiye'nin çeşitli yerlerine dağılırlar. Hanım Anne'nin oğlu Ramazan, onun eşi Nurgül bizimle söhbete başlayır. İki gül kibi kızları, Erşan adında 10 yaşında oğulları var. Kızları Handan ve Sevgi, bizim ihtişamlı Karabağ kızları gibi kaygını çekiyorlar. Evlerini, bağçalarını bana gösterir, okullarından konuşurlar. ramazan da gün-güzerandan konuşur: - 3 ineyim, tarlam var. Allah bereket versin. Yemeyimiz, içmeyimiz bu topraktan çıkır. Hiç narazılığımız yoktur. Nurgül Hanım birkaç dakikanın içinde süfreni süsleyir. Yemyeşel salatalıklar, domates, yumurta, üstü kaymaklı yoğurt, dadına doyulmayan pendir, bu yüzden o yüzü görünen yufka. En güzeli ise Hanım Anne'nin tatlı, duzlu söhbeti ve Karabağ lahcesinde işlettiyi kelimeler.

Yolumuzu köy çayhanesinden salırık. Yorgunluklarını bu çayhanada çıkaran Karabağlılar'la samimi görüşürük. karabağ'dan geldiymi söyleyirem. Yüzlerine tebessüm konur. Sorğu, sual başlanır.

Güneş dağların arkasına telesir. Biz de Emirdağ'a dönmeliyik. Karabağlılar'dan ayrılmak istemesek de ayrılmaya mecburuz. Ama söz veriyorum ki, yine onlara müsafir geleceğim.

Atobüs Emirdağ'ı arkada koyub Eskişehir'e istikamet alıyor. Giderken çok neşeli idim, şimdi ise yok. Biliyorsunuz niye? Ayrılmak istemirdim Emirdağ'dan. Bana vatanımı hatırlatdı Emirdağ. Mart ayında ağaçların üstünde tomurcuk, çiçek gördüm burada. Döne döne öpdüm bu çiçekleri. Azerbaycan'dan mı geldiniz bura? Çiçeklerin dili olsaydı. Ama çiçeklerin evezine, geniş kalpli Emirdağlılar her zaman bana ürekdirek vermiş, hasret çekmeye koymamışlar.

Osmangazi Üniversitesi'nde çalışan Genel Sekreterımız Esat Çelik, her zaman problemlerimle ilgilenmiş, yardım etmeye çalışmıştır.

Emirdağlılar'ın toplantısına iştirak etdim. Burada Fikret Bey'in yeni kitabının takdim olunma merasimi oldu. Merasimi değerli hocamız Muharrem Kubat yönetiyordu. Fikret Bey yeni kitabını bana vermeyi unutduysa da, yanımda eyleşenden alib okudum. Her zaman güler yüz görünen bu insanın kalbinde ne büyük derdi varmış. Bir otomobil gazası can evini karaltmışdı. Aynı benim gibi. Anam 20, babam 40, erkek kardeşim 18 yaşında hayatını kayb etmişdi. Kaderimiz Fikret Bey'le çok benziyor birbirine. Kalbi büyük, müdrik şair Fikret Bey şimdiye kibi kederinden kimseye pay vermemiş, aksine, sevincini bedava paylaşmıştır. Yunus İmre çeşmesinden su içen Emirdağ toprağından güc alan Şair Fikret Akın böyle insandır.

Eskişehir'de ne kadar professor, doçent, hekim, öğretmen, mühendis, avukat var. Ne kadar işadami Eskişehir'in gündün güne güzelleşmesine yardım edir. Ne kadar Emirdağlı şair yurtiçi, yurtdışı şiir şölenlerinde Eskişehir'e baş ucalığı getirir. Ne kadar Emirdağlı, Türkiye'nin adını Avrupa'da uca tutur. Bu yerde iş yoldaşım, aile dostum Yard. Doç. Dr. Can Özgür'ün adını söylememek mümkün deyil. Can Beyle bir bölümde çalışıram. Hiçbir zaman hayırhahlığını bizden esirgemedi. Ömür-gün yoldaşı Nermin Hanım tez tez bizi evine davet edir, oturub söhbetleşirik. Tatlı kızı aslıcan'ı kim sevmez ki? Aslıcan'ı Azerbaycan'da da tanıyır; onun hakkında makalem yayınlanıb. Can Bey'in annesi, aynı bizim Karabağlı annelere benziyor. konuşanda ağzından bal süzülür. Başımı köysüne koymak, çocuklukdan hasret kaldığım anne kokusunu ciğerlerime çekmek istiyorum. Biliyor musunuz, ben de kendimi Emirdağlı sayıram. Eskişehir'de soruşanda naralisen? Onurla diyorum: - Emirdağlıyam.

Bu sözü şaka ile söylesem de, Emirdağlı olmak isterem. Vatanıma, halkıma sevgimle, toprağıma bağlılıkla.

Emirdağlı dostlarım, sizleri çok seviyorum! Bunu yalnız ben demiyorum; bütün Azerbaycan Türkleri diyor. Sevgini, selamınızı Azerbaycan'a çatdıracağam. Odanızda güneş, dudaklarınızda tebessüm oynasın. sesiniz, ününüz yücelerden gelsin.

CANİK GIZI HAVA'NIN AĞIDI

Seyfettin BAHÇELİ

Tez Köyü'nden Apığın Ramazan'ın Hanımı
Canik gızı Hava'nın Ağıdı:

Kocası Manisa'ya çalışmaya gidecekmiş.
Eşşegini, semerini, öküzünü ve pulluğunu sat-
mış. Fakirlikten evde bir şey kalmamış. Avşar
kadın güzel türkü ve ağıt yakarmış.

Adam: "Garı, sağlığında bana da bi ağıt et de
dinleyim" demiş.

Kadın: "Adam (herif) sağ adama ağıt olmaz."
dediyse de, adam çok ısrar eder.

Bunun üzerine kadın:

"Kocasını yatırıp üzerine beyaz bir çarşaf
örterek:

*"İçerime Allah yaktı feneri,
Hem eşşegi sattın hemi semeri,
Hem öküzü sattın hemi pulluğu.
Şu dünyada bir murada ermedim,
İki saya bir entare geymedim.*

*Eşime eşime kansız eşime,
Cansa delme geydiremedim döşüme.
Ne başıma keten aldın, ne döşüme delme,
Haydi get gocam da, sen geri gelme."*

'Gardiyan İbili'den (İbrahim Karatoprak) din-
lenerek kaleme alınmıştır.'

ARAP ECZACI VE PİLAV YİYEN MİRÇA

Halil ERENOĞLU
Yazar

ARAP ECZACI

1944 yılı yaz tatilinde, Emirdağ'da beri, öte geziyordum. Bir gün, ortaokul arkadaşım Şükrü Aytuğ'a rastladım. Böcek Şükrü dediğimiz bu çocuk, Emirdağ futbol geçmişinin Bodos Şükrü'südür. Eczacıda çalışıyormuş, "beraber çalışalım" dedi. Eczacı, "bir kişi daha bul" demiş. Neden bir kişi daha gerektiğini işe girince anladım.

Eczacı Sudanlı bir zenciydi. Biz de, zenciye malum Arap denir. İşte bu sebeple adı Arap Eczacı idi. İşini hemen kabul ettim. Bu eczane eski hal binasının girişindeydi. Şimdi o köşede kahvehane var. Babama haber vermeden, hatta eczacıya

bile görünmeden Şükrü'nün yanında yer aldım. O zamanlar eczanelerin arkasındaki bölmede ilaç imal edilirdi. İşte orada Böcek Şükrü'den ilk dersimi aldım. Harp ve yokluk yıllarıydı. Başta sıtma olmak üzere hastalık yaygındı. Hele uyuz, salgın haldeydi. Uyuz ilacı da eczanede yapıyorlardı. Çuval çuval şişeler eski çeşmenin başına götürülüyor, orada kükürt, arap sabunu da kullanılarak çeşmenin suyuyla ilaç yapıp şişeleniyordu. Gerçekten o kadar şişeyi eski çeşme başına taşımak ve sonra dolu olarak geri taşımak bir meseleydi. Eczacının ikinci bir kişi istemesinin nedeni buydu. Ben biraz daha iri biri olduğum için, şükrü, yükü hafiflesin diye beni bulmuştu. İşe başladık.

Eski çeşme, o yıllarda sürekli akardı.

Bizim bu uyuz ilacı imalatımız bir zaman sürdü. Gelen geçen gördüğü için uyuz ilacı ustalığımız ciddiye alındı. Eş dost ilaç sipariş etmeye başladı. Doğrusu biz de bu tekliflerden uyuz oluyorduk.

Babam, eczanede çalıştığımı öğrendi. Koca bir yıl okulda ders çalışmayıp da Arap Eczacı'ya harıl harıl uyuz ilacı yapmama herhalde bir mana veremedi. O yıllarda eczane tekti, çok köy vardı ve bilhassa salı günleri eczaneye giren, çıkan çok olurdu. Üstelik ilaçları tarif etmek gerekti, halk çok cahildi ve tarifleri eczacı kendisi yapardı. Türkçe'si çok bozuk olduğu için ilaç dinleyen köylüler pek

bir şey anlamazdı. biz de bu tariflerin taklidini yapıp aklımızca eğlenirdik. Bu hay huy içinde bazı yaşlı başlı adamlar eczacıyı kızdırmak için olmadık işler yapardı. Mesela eczanenin önündeki cama, görmezden gelip çarparlar, eczacının bozuk Türkçe'yle söylenmesine bakıp temaşa zevki(!) yaşarlardı. O zamanlar piyasada moda bir şarkı vardı. Yanı başımızdaki kahve, sabah akşam onu çalardı, eczacı o şarkıya çok bozulurdu. Bozulduğu kadar da vardı. Hemen kahveye koşup yüksek ücret verip plağı satın alır ve kırardı. Millet Arap'ın huylandığını anlayınca ne yapar yapar, plağı bulur

ve gramofona koyarlar, hoparlörü de açarlardı. Arap eczacıyı kızdırma meraklılarından biri de bizim Tahir Dede idi. (Fikri Erenoğlu'nun dedesi) Bir pazar (salı) eczaneye geldi, aspirin mi, gripin mi bir hap istedi. Arap, gözlüğünün üstünden baktı. Bir hile sezmişti. İlacı verdi ve "On iki buçuk kuruş" dedi. Tahir Dede pahalı buldu ve itiraz etti. Eczacı kızdı ve "İlacın sadece kutusu beş kuruş eder." diye söylendi. Tahir Dede, hemen kutuyu açtı, hapi yuttu ve kutuyu iade edip yedi buçuk kuruş bıraktı, çıktı.

Eczacı öfkeden havaya birkaç yumruk sallayıp stres atmaya çabalarken Tahir Dede'nin ahbabı Kürt Musa'sı görüldü. Kendi uydurduğu bir türküyü eliyle çalarak icra etmeye başladı. Eczacı sabrını güçlendirmek için bir şeyler mırıldanırken bir köylü, öküz arabasını eczanenin önüne bıraktı. Salı kalabalığı, hastaların giriş çıkışı derken Arap dışarı fırladı ve köylüye bağırdı, "Çek arabanı"

Köylü, kalın dudaklı, iri yapılı bu siyah adamın kendisine "Çek arabanı" demesine çok bozuldu. Malum "Çek arabanı" demek bir çeşit kovmaktır. Aslında Eczacı "Arabani kaldır" demek istemişti. Ama köylü çok kızdı ve bağırdı, "Çekmiyom len Arap."

Eczacı, fırlayıp aniden köylüye bir yumruk attı, boş bulunan köylü yere yuvarlandı. Hemen yukarı kalkıp arabasındaki küreği kaptığı gibi hücum etti. Arap içeri girip kapıyı kilitledi. Köylü bağıırıyor.

"Çık dışarı av.....ı si.....m." Bir süre sonra Eczacı kapıyı açtı. Çünkü köylü gitmişti.

Bu salı gününün kalan kısmını kazasız belasız atlatmak için, kahveden gelen şarkı sesine kulağını tıkadı, eczanenin önünden geçen meraklılara da gözlerini kapadı.

Eczacı, aldığı günlük ev harcını bizimle gönderdi. Ayrıca karısı da bazı şeyleri aldırır, elimize biraz meyve ve kek cinsinden bir şeyler tutuştururdu. Bir gün nedense ben kadına yüzümü azdırdım. Eczacı, bir daha beni göndermedi. Bir gün, elime bir kutu verdi. Kaymakamın evine götürmemi söyledi. Kaymakamın kayın biraderi sıtma hastasıymış. Çocuk genç birisi, sarışın, çakır gözlü, ben yaşlarda bir oğlandı. Eczacının hanımı beni aforoz etti, işin tadı kaçmıştı. Zaten okulların açılması da yaklaşıyordu. Girdiğim gibi, sessizce ayrıldım. İki buçuk lira haftalık verirdi. Kıdem tazminatı (!) olarak iki buçuk lira daha verdi. Böylece bizim eczane çiraklığı bitti.

ET YİYEN LAZAROVİÇ.... PİLAV YİYEN MİRÇA

1945 yılında Afyon Ortaokulu'nu bitirip Konya'daki Kuleli Askeri Lisesi'ne girdim. Bir yıl sonra bizim sınıfa bir çocuk geldi. Sarı saçlarından ve çakır gözünden Kaymakamın sıtmalılı kayın biraderini tanıdım. Emirdağ'dan, sıtma ilacı getirdiğinden bahsedince o da beni tanıdı. Ahbap olduk. Evinden yeni ayrılan çocukların sıra hasreti pek goygun olur. Ben Afyon'da okuduğum, bir yıl da askeri lisede geçirdiğim için alışkındım. Okula alışması için yardımcı oldum. Aynı sırada oturup iyi arkadaş olduk. Bu askeri okullarda hemşehri önemlidir. Tokatlı Pertev'in birkaç gün de olsa eniştesinin kaymakamlık yaptığı Emirdağ'da kalması bir ölçüde hemşehri sayılması demektir.

Bu çocuğun bazı dersleri çok iyiydi. Ama Tarih'le arası hiç yoktu. bir gün Tarih hocası: "Önümüzdeki ders yazılı yapacağım. Yıldırım Beyazıt ve çocukları devrinde Osmanlı-Balkan ilişkilerini soracağım." dedi. Bizim Tokatlı'yı bir düşünce aldı ve bana döndü: "Yahu, Emirdağlı, bu kadar tarihi ve ismi nasıl ezberlerim?" dedi. Ben de dedim ki; "Bak Pertev, bu devirde, balkanlarda iki önemli kişi var; Sırp Despotu Etiyen Lazaroviç, Eflak Prensi Yuvanıs Mirça. Bunlara ait bilgileri olabildiğince öğren, bir şeyler yazarsın." Pertev: "Yahu, ben bu iki ismi bile aklımda zor tutarım." deyince bir kolaylık buldum. Pertev boğazına

düşkündü. "Bak Pertev" dedim. "Etiyen sözünü, et yiyen diye aklında tut, Lazaroviç'ini de lazlardan hatırla." Pertev'in aklına yattı. Ama Eflaklı ne olacak deyince "O da pilav yiyen Mirça olsun" diye geçiştirdim. Pertev işe koyuldu. İmtihan geçti ve hoca tek tek isimleri söyleyip sonuçları okuyor. Pertev'e gelince gözünün üzerinden baktı ve sordu. "Peki pilavın zerdesi yok mu?" Pertev bana baktı. Neden sanki zerdeyi söylememiştim. Demek ki Pertev, pilav yiyen sözlerini aynen bilgi olarak yazmıştı. Adı, bir zaman pilav yiyene çıktı. Yıllar geçti, talebelik bitti, meslek hayatı bitti. Elli küsur yıl sonra İzmir Orduvehi'nde iri yarı, şişman, sarışın bir adam gördüm. Yemek düşkünlüğü ve içki alışkanlığı Pertev'i bu hale getirmişti. Emekli hayatı içinde orduvehiinde sık sık görüşür olduk. Bugünlerde televizyonlarda maç sohbetleri moda oldu. Biz de böyle bir sohbet izliyorduk. Bir eski futbolcu kendi zamanındaki Fenerbahçe-Galatasaray maçlarını anlatıyordu. "Bizim zamanımızda hiç böyle döner bıçaklı, taşlı sopalı, küfürbaz seyirci yoktu. Karşılıklı tekerlemeler söylenirdi." derken bir tekerleme söyledi:

*"Bir baba hindi hey Allah,
Olsa da şimdi hey Allah,
Pilavı de zerde hey Allah,
Kaşığı da nerde hey Allah,
Yallah yallah yallah...."*

Bir konuşmacı, Galatasaray'ın şimdiki hocası Mirça Luçesku'ya övgüler yağdırdı "Galatasaray'ın zerde pilavı ona helal olsun" dedi. Uyuklayan Pertev, pilav ve mirça sözlerini duyunca gözlerini araladı. Bana döndü "Yahu, bunlar pilav yiyen Mirça'yı mı anlatıyor?" dedi. "Hayır, Galatasaray'ın Romen hocası, Mirça Luçesku'yu anlatıyorlar" dedim. Demek, Pertev'in aklında elli beş yıl önceki sınavdan Mirça ve zerdeli pilav kalmıştı. Pertev, dedim, ikisi de Romanyalı; ama, aralarında altı yüz yıl var. Bizim Pertev biraz içki içmişse mesafeleri asırları yutardı. bir defasında da Alman Harbi sırasında Anadolu'ya nakledilen askeri liseler için şöyle demişti: "Bu askeri liseleri Haçlı Seferleri yüzünden nakletmeleri çok isabetli olmuş" sekiz yüzyıl önceki Haçlı Seferleri ile Alman Harbi'ni karıştırmıştı. Pertev, bir büyüğü devirip "Bana bir şey olmaz" diyordu. Ama tarihi çağları böyle bir anda silip süpürüyordu. Fakat en zor cebir, fizik problemlerini sorun beş dakikada çözüyordu.

ÜÇÜNCÜ CEMRE TOPRAĞA DÜŞTÜ

Ömer Faruk YALDIZKAYA
Folklorcú ve Etnoloji Uzmanı

Eskiden yoğun kışlar olurdu. Bahara geçiş hesapları cemrelere göre yapılırdı. Cemre, havaya, suya, toprağa düştüğü varsayılan ısıtıcı güçtür. Küçüklüğümüzün karlı günlerinde, bu, cemre sözleri edilirdi. Bizler bile bölük bölük karın üstünde gözle görünür bir buharlaşma fark ettiğimizde, cemre toprağa düştü, derdik. Ahırlardan dışarı salınan hayvanlar, sağa sola çifte atar, genişir, üstlerindeki ahır uyuşukluğunu atmak isterlerdi. Bu hal, baharın başlangıcı olan 21 Mart'taki gün dönümünden, on-on beş gün önceye denk düşerdi. Cemre hesaplarına göre toprağa düşme tarihi 5-6 Mart günleridir. Geceleri Emirdağ'da, ayı oynatma eğlencelerinin bu günlere rastlaması boşuna değildir. Bu gelenek İslamıktan önceki geleneklerimize ait olup baharı ve doğanın diriliğini karşılamak anlamındadır. Yaklaşan döl alma günleri de hazırlık eğlencesidir.

*Hey hayadan hayadan,
Yılan akar kayadan.
Açlığımızdan değil emme,
Susuzluğumuzdan değil emme,
Âdet kalmış sayadan...*

Davar sahipleri bu cemre takvimini çok iyi bilirlerdi. Çünkü aylardır kapalı kalan davar, yaylıma çıkacaktı. Emirdağ'da hayatı davarcılığa bağlı üç ünlü aile vardı. Bıdoğlular, Mahaplar, Gazveliler. Bunlar toprağın kokusunu alır almaz çanları hazırlarlar, köpeklerin boyunlarına gondurdıkları (alt kırmızı keçeli, ucu sivri demir) takarlar, güneşli günleri beklerlerdi. Çobanların en süslüsü ve yaylaya en düşkün olan Bıdoğlu'nun Ürüştü bir gün hesabını, kitabını yapar davarı yaylıma çıkarır. Davar, yeşeren otların içinde canlanır, çan seslerinin yankı bir türkü gibi yankılanması, köpeklerin kulaklarını dikip kurt gözmelesiyle Ürüştü keyiflenir ve ileriki günlerde Yağlıpınar Yaylası'nda süreceği sefayı hayal eder.

*Yağlıpınar Bıdoğlu'nun yaylası,
Gazvelioğlu'ndadır davarın hası...*

Gazvelioğlu Gumbar Murad, Bıdoğlu'nun gürül gürül çan sesleri ve köpek havlamaları eşliğinde büyük bir tantanayla gelişini görünce, her şeyi teknil edip hazırlığını yapar. Ertesi gün davarı alakarlı toprağa sürer. Geçiler dal yaprak peşinde olduğu için epeyce aralaşırlar. Derken hava kararır ve patlar. Bir boran, bir çıvgın. Davarı ahırlara yetiştiremez. Geçiler

buyar (donar) davarın teknil telef olur. Gazvelioğlu öfkeden, üzüntüden ne yapacağını şaşırır. Davarı, cemre toprağa düştü diye çıkardığı için düşman bildiği cemreye durmadan söver. Eş, dost annına dayanmak istese de teskin olmaz, cemreye söver. Cemreye dili pek dönmediğinden habire cemile der. Az ötede bir şeyden haberi olmayan Cinibizoğlu Kara Halil'i afakan basar. Çünkü karısının adı Cemile'dir. Ben garıma sövdürmem deyip Gavezlioğlu'na varıverir. Millet araya girip durumu anlatır; ama Murad, Kara Halil'in niye kızdığını öğrenince büsbütün zıvanadan çıkar. Artık neler söylemiş Emirdağ usulü, anlatalım.

*Üçüncü cemre toprağa düştü,
Kürkü attı Bıdoğlu'nun Ürüştü.
Tespahi, deyneği teknil elinde,
Darabulus kuşağı da belinde.
Davar yaylım gördü, Bıdoğlu mutlu,
Gözü artık Yağlıpınar yolunda.
Cemre düşmüş, Gazvelioğlu durur mu,
Bıdoğlu'nun arkasında kalır mı,
Çıkarmış davarı karlı toprağa.
Birden hava bozmuş zaman kalmamış,
Davarını ahırlara sokmağa,
İki eli boş böğründe kalınca.
Murad yumruğunu havaya sıkmış,
Keçe külahı da kaşına yıkmış.
Demiş ki yanına toplananlara,
Yere mi, göğe mi nere bakayım,
Nerde cemre varsa a...na...ça...um.
Cemre cemre derken dili dolanmış,
Ucu Cinibizoğlu Halil'e varmış.
Halil, ben karıma sövdürmem derken,
Gazvelioğlu Murad iyice bunalmış,
Derdi birden ucu ucuna ulanmış.
Karşıdaki dağa bakıp demiş ki,
Sarı gözlü koyunları aldıldım,
Çanlarını çuvallara doldurdum.
Şimden sonra ağılları yakıyım,
Cemre mi Cemile mi her neyse,
Kendi gızım dolsa a...na...ça...yım....*

**Dergimizi Oku,
Okut!**

EMİRDAĞ'A MEKTUP

Lütfü KILIÇ
Eğitimci - Şair

"Emirdağ'a Mektup" - Emirdağ İçin Şiirler 2001- kitabı şair Fikret Akın'ın beşinci şiir kitabı. Fikret Akın bir Emirdağlı. Hem de fanatik Emirdağlı. O, 1952 yılında Emirdağ'da doğmuş. "Okuyucuya" bölümünde doğumuyla ilgili;

"Gurup vakti alçaktan uçan,

Kanatları yorgun kuşum.

Güneşli bir ekim sabahı,

Emirdağ'da doğmuşum." demektedir.

İlk ve orta öğrenimini Emirdağ'da tamamlayan Akın, İstanbul Üniversiteal, Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü mezunudur. Tekirdağ Eğitim Enstitüsü, Sivrihisar Lisesi, Eskişehir Bahçelievler Lisesi, Süleyman Çakır Lisesi'nde Felsefe öğretmenliği yapmıştır. Halen Eskişehir Fatih Fen Lisesi'nde Felsefe öğretmenliği yapan Fikret Akın evli ve iki çocuk babasıdır.

"Emirdağ'a mektup" kitabının şairi Akın, çok yönlü bir yeteneğe sahiptir. O, şairliğinin yanında iyi bir hatiptir. Ayrıca Türk Halk ve Türk Sanat Musikisi amatör ses icracısı olan şairimiz, folklör araştırmacısıdır. Tanış olduğum ve beş altı yıllık ilişkilerimizin neticesinde iyi bir dost, yürekli bir Anadolu çocuğu olduğunu tereddüt etmeden diyebilirim.

Onun sanatının odağında Emirdağ vardır. Çünkü; o, bir Emirdağ sevdalıdır. Emirdağ'a olan duygularını "Doğup büyüdüğüm Emirdağ'dan gurbete açılmış pencere, ayrılıp baba ocağından, can evimden vurulmuşum" şeklinde dile getirmektedir. Emirdağ hasretinin, hasretlerin en büyüğü olduğunu belirtirken; kitabında Emirdağ hasretinin yanında sevgi, hüznün ve Emirdağ'da geçen anılarını dile getirdiğini vurgulamaktadır. Kitabını okuyan her Emirdağlı'nın kendinden mutlaka bir şey bulacağını eklemektedir.

"Okuyucuya" başlığı altındaki önsözde, beşinci şiir kitabındaki şiirleri sadece Emirdağ'a ayırmasını övünç ve mutluluk kaynağı saymaktadır. Kitabın gelirinin tamamını Emirdağlılar Vakfı'na bağışlayan gani gönüllü şairimiz; kitabın meydana gelmesinde emeği geçenlere teşekkür etmeyi ihmal etmeyecek kadar da hassas ve ince düşüncelidir.

Şiir ve fıkra dalında birçok ödülü olan şairimizin şiirleri Ötüken, Devlet, Defne, Milli Ülkü,

Çağrı, Aziziye, Emirdağ gibi birçok dergi ve mahalli gazetelerde yayınlanmıştır.

Emirdağlılar Vakfı Kültür Yayınları'nın 1 numaralı eseri olan "Emirdağ'a Mektup" Haziran-2001 tarihinde Özdemir Ofset-Akhaber Gazetesi'nde basılmış. Dizgisini Fatma Danişment'in yaptığı kitabın nefis kapağını Süleyman Çakıroğlu hazırlamış.

On sekiz sayfalık "Emirdağ'a Mektup" kitabındaki on altı güzel şiirin tamamı koşma tarzındadır. Babası, annesi, kardeşi ve şehitlerimiz için yazılan dört şiirin dışında kalan şiirlerinin tamamı Emirdağ konuludur. Yani sevgi, hasret özlemleriyle şairimizin Emirdağ sevdasının ürünleridir.

"Emirdağ'a Mektup"taki Akın'ın güzellikleri genelde 6+5=11 hece ölçüsü ile yazılmış. 4+4+3=11 ölçülü şiirlere de rastlanmaktadır.

6+5, 4+4+3 duraklı dördlüklerin bir arada kullanıldığı şiirler de mevcuttur. Koşmalarda düz ve sarmal kafiye düzeni başarılı bir şekilde kullanılmıştır.

Felsefi derinlikli şiirleriyle tanıdığımız Akın'ın "Emirdağ'a Mektup"la halk şiirinde de başarılı olduğunu memnuniyetle görüyoruz. Yüreği vatan ve millet sevgisiyle çarpan Akın için bu başarı tabiidir.

O, yüreğinin derinliklerinden kopup gelen duygularını samimi ve sade bir dille yansıtmış. Emirdağ'ın tabii güzellikleri, tarihi, gelenek ve göreneklere nakış nakış işlenmiş. Emelleri, elemeleri, sevdaları, hasretleri, özlemleriyle Emirdağ ve Emirdağlı sevdası yudumlanıyor Akın'ın mısralarında.

Fazla söze ne hacet; özelde Emirdağ, genelde sıra sevdasının buram buram tıttığı "Emirdağ'a Mektup"u okumanın mutluluğunu yaşamak istemez misiniz? Adres; Eskişehir, Emirdağlılar Vakfı.

Arkadaşım, dostum Sayın Fikret Akın'ın:

"Mor renkli Emirdağ akşamlarında,

Bestemiz çalınır tellerde şimdi.

Bucak düzündeki bağ damlarında,

Kandiller sis verir tüllerde şimdi." dördlüğü ile

kendisini kutluyor, en samimi duygularıyla Emirdağlı'lara ve okuyuculara sevgi ve saygılarını sunuyorum.

İÇİMİZDEN BİRİ

Musa BAŞER

Eskişehir Emekli I. Noteri

Muharrem KUBAT

Eğitimci - Şair

Ropörtaj: Muharrem KUBAT

Şöyle Emirdağ yöresinden yetişen kişilere bir göz atmak istedik. Biraz da güngörmüş olsun, yaşıyla, başıyla, tecrübesiyle geçmiş yıllardaki Emirdağ'ı bizlere tanıtsın istedik. Aklımıza Sayın Musa Başer geldi. Emirdağ Dergisi Yayın Kurulu adına arkadaşlarım beni görevlendirdiler. Bu cümleden olarak Sayın Musa Başer'e telefonla kendilerini ziyaret etmek istediğimi söyledim. Bu ziyaretten mutlu olacağını, ne zaman istersem o zaman gelmemde bir mahsur olmayacağını söylediler.

Bir çarşamba Arifiye Mahallesi'nde bulunan üç katlı evin ikinci katının zilini çaldım. 45-50 yaşlarında karşılaştığım kibar, nezih ve centilmen Musa Başer o günkü tavrından hiçbir şey kaybetmeksizin aşağıya kadar indi, kapıyı açtı ve güler yüzle "Buyurun Hocam" dedi.

Salona çıktık ve yerlerimizi aldık. Ben maksadımı anlattıktan sonra Sayın Başer duygulandı. Gözleri zaman zaman dolu dolu oldu. Çocukluğunu anımsadı. Gençlik yıllarına gitti. Sıkıntıları aklına geldi. Bir başladı anlatmaya aralıksız dört saat devam etti. Baktım bitecek gibi değil, "Ağabey, ben bir daha geleyim" dedim ve ayrıldım. Bu arada hiç olmazsa şöyle karşılıklı olarak birer fincan kahve içelim, istedi. Peki, dedim. Eşi, yengemiz, öğretmen Süheyla Hanım'ın yaptığı kahveleri içtik; ama yine de söyleşiden kendimizi alamadık.

Bir başka gün geldiğimde bu sohbet resimler, yazılmış belgeler arasında altı saat sürdü. Sözde çok soru sorup kısa kısa cevaplar alacaktım. Baktım benim soracağım pek çok sorunun cevabı Sayın Başer'in bir tek anlatışında veriliyor. Hemen soruları aza indirdim ve;

- Musa Başer kimdir, kısaca özgeçmişinizi anlatır mısınız diye başladım. Sayın Başer bu soruyu şöyle cevapladı:

1920 yılında Emirdağ'ın Kolanşam Köyü'nde doğdum. Anamın adı Döne, babamın adı Musa'dır. Babam ben doğmadan önce vefat etmiş. Anam babamdan hamile kalmış. Ben doğduktan sonra bana babamın adını vermişler.

Sıra ile Emirdağ İnkılap İlkokulu'nu, Afyon Lisesi'ni ve Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdim. Suruç Savcılığı, Gündoğmuş Sorgu Hakimliği, Kurşunlu Hakim Muavinliği, Çankırı Sulh Hukuk Hakimliği görevlerinde bulundum. 1956 yılında

hakimlikten istifa ettim. Bir süre Eskişehir'de avukatlık yaptım. Daha sonra yine Eskişehir'de 2. ve 1. Noter olarak çalıştım. Anadolu Üniversitesi kurucu üyeliğinde, Eskişehir Spor İdare Heyeti'nde bulundum. Eskişehir Noter Odası Başkanlığı yaptım. Emirdağ Kültür ve Dayanışma Derneği'nin kuruluşunda görev aldım.

1948 yılında Çankırılı Şatıroğulları'ndan Tayyip'in kızı öğretmen Süheyla ile evlendim. Kemal Hüsnü Can, Tefik Özcan ve Zerrin Oya adında iki oğlum ve bir kızım var.

Sayın Başer özgeçmişini böylece aktardıktan sonra kendilerine şu soruyu yönelttim:

Sizin çocukluk ve gençlik yıllarınızda

Emirdağ'ın sosyal, kültürel ve ekonomik durumu nasıldı, dedim.

Öyle şeyler anlattı ki, şurası kalsın diyemedim.

Geleceğe ışık tutması açısından anlattıklarını olduğu gibi almak mecburiyetinde kaldım. Yine, şu kanımı sayın okuyucularımıza özellikle iletmek istiyorum. O günkü Emirdağ ve Emirdağ

yöresinin hatta Anadolu'nun ekonomik, sosyal ve kültürel durumunu öğrenmek için sayfalarca roman okumak ye-rine, Sayın Başer'in üç-beş sayfalık, gerçek olan bu yaşam öyküsünü okumak yeter diyor, sözü Başer'e bırakıyorum.

Okul Hayatı

Okul çağına gelmişim, herhalde, 6-7 yaşlarındaydım. O zaman köylerde okul yoktu. Bazı mahallelerde cami hocalarına gidilir, elifba

Musa BAŞER Afyon Lisesi'nde izci olarak nöbet tutarken

okunur, namaz sureleri ezberletilirdi.

İlk gittiğim okuma yeri Çatallı Köyü'nün Sülümenli Mahallesi'ndeki bir köy odası idi. Hatırimda kalanlar; Sel Deresi'nden karşıya geçiş, Yemişenli Dere'den, Yemişen denen kırmızı meyveleri toplamam, Sülümenli Köyü'nden, köy ağası Mazak Veli'nin köpeklerinden korkmamdı. Sadece bunları, bir de Hüseyin Çavuş'un köy odasını hatırlıyorum. Orada ne okumuş, ne öğrenmişim hatırlamıyorum.

Aradan bir sene kadar bir zaman geçti. bizim köyün Hacıseli Mahallesi'ndeki cami hocasına gittim. Caminin hocası uzun boylu, güleç yüzlü, babacan bir köy imamı idi. Beni severdi, hoca bizim mahalleye gelince bize misafir olurdu. Anamla babamın aşk hikayesini, altı ay sonra babamın öldüğünü, benim yetim kaldığımı bildiği için, bana şefkat gösterirdi. "Canını sevdiğim" küçük Musa dediğini her zaman hatırlarım. Caminin yanındaki tek göz odada diğer köy çocukları ile birlikte şimdi eski yazı denen

Arap harfleri ile tanışmamız elifbeye başlamamız, namaz surelerini ezberlemeye çalışmamız burada oldu.

Bilmiyorum, bizim mahalleden kaç çocuk vardı. Her sabah erkenden kalkar, elifcüzünü ve ağızımızı ekmek çantasına koyar, mahallenin yolunu tutardık. Köy hocasına giden her çocuk bir adet odun götürmek mecburiyetindeydi. Bu odunlar toplanır, ders görülen odada yakılırdı. Sınıfımız toprak damlı, kerpiçten bir tek odaydı. Taban toprak, yerde hasır seriliydi. Kapının arkasında bir adet su testisi ve maşrapa, hocanın ibriği, bir de duvarda asılı falaka vardı. (Falaka bir nevi cezalı çocukların cezasını yerine getirmek için kullanılan basit bir aletti. Suçlu çocuğun bacaklarına geçirilir, ayaklarının altına sopa ile vurulurdu.) Şimdi alfabe dediğimiz eski yazıyı ezberlerken, bir nakarat, bir melodi ile işe başlardık. (Elif çubuk gibi, be tekne gibi, cvim karnında bir nokta) diyerek bütün harflerin şekillerine göre ad takarak bağıra bağıra okur, diz çöküp oturur, vücudumuzu ve başımızı ileri geri sallardık. İkinciye doğru ders biter. Arzılı Mahallesi'ne doğru yola çıkardık. Hava soğuk olursa ben İbili Mahallesi'ndeki Dudu bibimin (Yörükler Hala'ya bibi derler) evine gider, orada yatardım. Bu defa ağızımı ve odunumu halam

hazırlar, beni yolcu ederdi. Odunsuz okula gelmemek için ardıc ağaçlarından odun kırar, götürürdük.

Bir sene böyle devam etti. İkinci sene şans bana gülmeye başladı. Çünkü, köy hocalığına, daha doğrusu köy imamlığına o zamanki adı ile Aziziye Kazası'ndan (Emirdağ'ından) Mehmet Hoca tutulmuştu. Mehmet Hoca, teyzem Remziye Hanım'ın kocası idi. Remziye Hanım da Hafız Ahmed'in kızlarından biriydi. Çok iyi kalpli, müşfik, bir ev hanımı idi. Bu defa, bize ders vermeye Mehmed Hoca başladı. Fakat derslerde bir yenilik olmuştu. Yine namaz surelerini ezberliyorduk.

Ayrıca gavurca 29 harfi de öğrenmeye başlamıştık. Mehmet Hoca, kısa zamanda yeni harfleri öğrenmişti. İleriye gören hoca, harf inkılabını benimsemiş, o sene kendiliğinden 29 harfi de din dersleri yanında öğretmeye başlamıştı. Arzılı Mahallesi'ne gitmiyordum. Hacıseli Mahallesi'nde ev tutan Mehmet Hocalarda yani teyzemlerde misafir kalıyordum. Evin tek çocuğu Ramazan

Musa BAŞER eşi Süheyla, oğulları Kemal, Hüsnü Can, Tevfik Özcan ve kızı Zerrin Oya ile...

bölemle (Türkmenlerde teyze çocukları birbirine böyle derler) iyi geçiniyor, mektebe birlikte gidiyorduk. Ne yazık ki bu çok sürmedi. Zira ben büyümüşüm, köyde çobanlık yapabiliyordum. Bu sebeple dedem, Yörük Hacı beni daha alfabeyi öğrenmeden mektepten ayırdı. Kuzu gütmeye, çobanlara azık götürmeye, verilecek diğer işleri görmeye başlamıştım. Fakat her geçen gün içimde okumaya karşı sonsuz bir heves başlamıştı. Taşı taş sürterek öğrendiğim, alfabedeki harfleri yazmaya çalışıyordum. Kalem kağıt yoktu. Bu şekilde Latin harflerinin adlarını öğrenmişim.

Bir gün mahallenin önünden geçen Uluyol (Şose) civarında kuzu güdüyordum. Kolanşam Köyü'nün Topçular Mahallesi'nden Küçük Hacı'nın oğlu Cin Şükrü'ye rastladım. Cin Şükrü, benden iki yaş kadar büyüktü. Lakabından da anlaşıldığı üzere cin gibi bir çocuktur. Ayakkabılarını çıkarmış, bağcıkları ile ayakkabılarını birbirine bağlamış biri arkaya, öbürü öne gelmek üzere omuzuna asmış, yalın ayak tozlu yoldan koşuyordu. Yaklaşınca durdu, "Merhaba Emmioğlu" diyerek hal hatır sordu, ben de nereden geldiğini sorunca, "Mektepten geliyorum. Aziziye'den, mektepten, yatı mektebinden" dedi ve gururla anlatmaya başladı.

Bu sene Emirdağ'ında (Aziziye'de) bir yatı

mektebi açıldığını, bu mektebe öksüz ve fakir köy çocuklarının alındığını, amcası Hüseyin'le beraber bu mektepte gavurca (o zaman Arap harflerinin yanında Latince'ye gavurca deniyordu) okunduğunu söyledi. Sonra Cin Şükrü yoluna koşarak devam etti. Pantolon ve ceketten oluşan yeni elbise giymiş Emmioğlu Şükrü'nün arkasından bakarken kafamda bir şimşek çaktı sanki. Şükrü ve amcası Hüseyin, öksüz değillerdi. Fakir de değillerdi. Onlar yatı mektebine alındığına göre, beni haydi haydi alırlardı. Bir kere babam ölmüştü, öksüzdüm. Gerçi dedem Yörük Hacı zengin sayılırdı. Fakat ben öksüzdüm. Akşam kuzuyla eve dönünce dedeme meseleyi açtım. Okumak istediğimi söyleyerek yatı mektebinden bahsettim. Anam ve Hava ebem, benden yana tavır aldılar. "Çocuk okumak istiyor, okusun." dediler. "Çoban olup da ne olacak" dediler. Dedem kısmen yola gelmişti. Konuyu kardeşinin oğlu Ger Ali'ye açtı. Çünkü Ger Ali'nin de ben yaşıta bir oğlu vardı. Adı İsmail'di. İsmail ile birlikte yatı mektebine gidebilirdik. Karar verildi. Hacı dedem ile birlikte İsmail'le beraber Aziziye'nin yolunu tuttuk.

Yatı Mektebi'ne Girişim:

Önce şu yatı mektebinin ne olduğunu anlatayım. O tarihlerde, Aziziye'de okuldan yeni çıkmış, Ahmet Dalkılıç isminde genç bir kaymakam vardı. Köy çocuklarının nasıl okuyabileceklerini düşünmüş, her köye okul açmanın imkansızlığı karşısında okumak isteyen çocukları ilçe merkezinde toplamayı, o şekilde okumalarını kararlaştırmış. Köylerden ve ilçe merkezinden aynı ve nakti yardım toplamış. Un, bulgur, yağ, keçi, koyun, para gibi kim ne verirse almış. Bu işin idaresi için ilçe ileri gelenlerinden bir birlik kurmuş. İlçenin tek okulu olan İnkılap İlkokulu'nun bir sınıfını yatakhane olarak ayırtmış. Bodrum katını da yemekhane yaptırmış. Okulun bahçesine de yemekhane inşa ettirmiş. Köylerden topladığı çocuklar için yine ayrı bir sınıf açmış. Köylerden gelen çocuklar yataklarını kendileri getiriyordu. Yatakhane olarak ayrılan sınıfa yer yatağı çocuklar için yine ayrı bir sınıf açmış. Köylerden gelen sınıfa yer yatağı yapılıyor, yatakların altına hasır seri-liyordu. Geceleri de okulda yatıldığı için adına da "Yatı Mektebi" demişlerdi.

İsmail ile birlikte bu okulun mermer merdivenlerini çıkıp müdürün odasına girdiğimiz anı hiç unutamam. Müdüre okumak isteğimizi bildirdik. Müdürün cevabı "geç kaldınız, boş yer yok" oldu. Bu cevap karşısında üzgün olarak okulu terk ettik. Birden aklıma geldi. İlçede ondan daha büyük kaymakam vardı. İsmail'e "Kaymakama gidelim" dedim. Hükümet binasının ikinci katına çıktık. Kaymakamın odasının kapısı yarı açıktı. Odacı bizi içeri almak istemedi. Sesimizi duyan Kaymakam: "Bırak gelsinler." dedi. Kaymakam bizi güler yüzle karşıladı. Okuma arzumuzu ona da anlattık. Masanın üzerinde ilk defa gördüğümüz bir aleti eline aldı. Kolu bir çevirdi ve

sonra elinde tuttuğu alete:

"Mehmet Ali Bey, Kolanşam Köyü'nden gelen iki çocuk gönderiyorum, bunları da okula kayıtlı ediniz." dedi. Kaybettiği oyuncağı bulan çocuk gibi sevinmiştik. Bu arada yol boyunca direk ve tellerini gördüğümüz telefonu da tanımiştık.

Okula kaydımız yapılmıştı. İnkılap İlkokulu'nun bir odasındaki yer yatağı bulunan odasında yatıyor, bodrum katında yemek yiyorduk. Bize ayrılan sınıfta tedrisata başlamıştık. İlk günlere ait anımsadığım bazı olaylar vardır. Şöyle ki; bir akşam üstü, okulun mermer merdivenlerine oturmuştum. Birisinin kulaklarımdan tutarak beni ayağa kaldırdığını gördüm. Kaldıran, öğretmenlerimden biriydi. "Soğuk taşa oturulmaz, hasta olursun." dedi. Böylece ilk sağlık öğüdünü de almıştım. İlk defa kulağımı çeken bu muallimin Allah rahmet eylesin, Muallim Şükrü Bey olduğunu öğrenmiştim.

Sınıfta, köylerden toplama, 20-25 kişi kadar vardık. Sınıf öğretmenimiz Murat isminde uzun boylu, şişmanca güzel giyinen bir gençti. Artık bizim de pantolon ve ceketimiz vardı. Benim taşı taşa sürterek öğrendiğim harflerin yararını görmüştüm. Artık, kalemim ve defterim vardı. Üzerinde timsah resmi bulunan kalemimi çok sevmiştim. Bu kaleme çocuklar balıklı kalem diyorlardı.

Aradan bir ay kadar geçmişti. Bir sabah yatağımın ıslandığını gördüm, nasıl üzüldüm, nasıl üzüldüm, tarif edemem. İçin için ağlıyor, çok utanıyordum. Derdimi okulun hademesi Tahir Ağa'ya açtım. Geceleri yatağımı ıslatma huyum olmadığını söyledim. Tahir Ağa: "Üzülme çocuğum ben onu yapanı bulurum." dedi. Gerçekten bir gece gizlice takip etmiş, yatağımı ıslatan suçluyu bulmuştu. Meğer yanımda yatan İsmail'in gece çışı gelince hela, bahçenin uzak köşesinde olduğu için korkup gidemez, çışını benim yatağa yaparmış. Böylece olay aydınlanmış oldu. Üzüntüm bitmişti. Tahir Ağa, münasip lisanla İsmail'i uyarmıştı. Fakat, bu hadise İsmail'in okuldan soğumasına vesile oldu, İsmail sene ortasına varmadan mektebi bıraktı.

İlk İmtihanım:

Başlangıçtan iki ay sonraydı. O zaman cuma tatil günüydü. Hafta sonu köye dönerdik. Yine böyle bir dönüşte, mahallenin alt ucunda evi olan İbrahim Ağa bizi gördü. Elinde birkaç tane tahsil-dar makbuzu vardı. "Bunları sahiplerine vereceğim, okuyarak ayırın." dedi. Ben, isimlerin baş harflerine bakarak ayırdım. "Aferin, sen okursun da İsmail'in okuyacağını zannetmiyorum." demişti. Yatı Mektebi üç sene sürdü. Kaymakam başka göreve atanınca kapandı. Bu yatı mektebinde bir sene okudum. Sene sonunda okul idaresi beni imtihan etti ve ikinci sınıfı okumadan üçüncü sınıfa geçtim.

3., 4. ve 5. sınıfları diğer öğrencilerle birlikte tamamladım.

Tahsil Yolunu Açan İmtihan:

Emirdağ İnkılap İlkokulu'nun beşinci sınıf öğrencileri çok heyecanlıydı. Okulu bitirme imtihanının sözlü sınavları o gün yapılacaktı. Okula gitmek üzere çay deresinin üzerindeki taş köprüyü geçerken okul hademesi Tahir Ağa karşı geldi. "Geç kalma, imtihanlar başladı, Maarif Müdürü gelmiş Afyon'dan" dedi. İster istemez, korku ile karışık bir heyecan başladı bende. Adımlarımı sıklaştırdım. İki katlı taş mektebin ikinci katına çıktığım zaman, imtihan odasının önündeki sınıf arkadaşlarımla sıralarını beklerken kimisinin ileri geri gidip geldiğini, kimisinin elindeki kitabı okumaya çalıştığını gördüm. Numaram 207 idi. İmtihana en son girecektim. Üçer öğrenci alıyorlardı. İmtihani biten çıkıyordu. Fakat manzara hiç de iç açıcı değildi. Çünkü, ekserisi ağlayarak çıkıyordu. Maarif Müdürü, çok soru soruyormuş, hepsini bilemedikleri için "sınıfta kaldık" diye ağlayanlar, somurtanlar vardı.

En son üç arkadaş imtihan odasına alındık. Hatırimda kaldığına göre, diğer ikisi Bedriye ve Rasim isimli öğrencilerdi. Eczacının oğlu Rasim'in giyimi düzgündü. Bedriye de öyleydi. Benim kıyafetim biraz karıştı.

Pantolon yerine anam tarafından siyah koyun yününden ısrarla örülmüş kilot pantolon, belimde kuşak, üzerimde Emirdağ köylerinde işlik denen mintan vardı. Yün çorap dizlerime kadar uzuyordu. Ayaklarımda lastik ayakkabılar vardı. Bu giyim kuşam beni daha ilk bakışta diğer öğrencilerden ayırıyordu. Üçümüzü sıraya dizdiler. İçeride Afyon Maarif Müdürü, yanında sekreteri, okul baş muallimi Hasan Yiğit, sınıf öğretmenimiz Celal ve diğer öğretmenler vardı.

Okul Müdürü Hasan Bey gözümün önünden hiç gitmeyen babacan tavrı ile bizleri Maarif Müdürü'ne takdim etti: "Bu Rasim, çok çalışkandır, Bedriye çalışkan sayılır, Musa yörük-tür, çok tembeldir." dedi. Bu takdim şekli benim canımı sıkıyordu.

Maarif Müdürü: "Tembel Musa, sen geç arkaya otur." dedi. İmtihan başladı. Maarif Müdürü sorular soruyor, Rasim'le Bedriye'nin bilemediğini bana soruyordu. İki öğrenci dışarı çıktı. Sıra bana gelmişti. Karatahtaya geçtim. Tefik Fikret'in bir dizesini yazdırdı, şairin ne demek istediğini sordu. O dizenin (mısraın) "Ey insan oğlu, cenneti başka yerde arama, bu dünyada çalışırsan, dünya cennete

dönecektir." gibi anlam taşıyordu. O zamanki bilgimle izah ettim. Bana Cennet nedir? Cehennem nedir? Melek nedir? Şeytan var mıdır? gibi sorular soruyordu. En sonunda Allah var mıdır? demesini mi!

Verdiğim cevabı şimdiki gibi hatırlıyorum. Sesimi yükselterek:

"Haşa, haşa, bu nasıl soru, Allah elbette var. İçinde bulunduğumuz bu okulu yapan bir usta olduğu gibi, seni, beni yaratan, her şeyi helk eden Allah'tır." dedim.

Cevaplardan hoşlanmış olmalı ki Maarif Müdürü gülmeye başladı. Galiba cevaplar onu ve orada bulunan herkesi tatmin etmişti. En sonunda, "bildiğin ve ezberlediğin bir şiiri okur musun?" diye sordu.

Okuma kitaplarında; Milli Neşide diye bir şiir vardı. Daha önce, onu ezberlemiş ve bir Cumhuriyet Bayramı'nda okumuştum. Aynen bayram yerinde okuduğum gibi, bağırarak, heyecanla okumaya başladım.

"Biz kimleriz, Altaylar'dan gelen erlerimiz,

Çamlıbel'den uğuldarız, coşar, gürleriz," diye başlayan şiiri sonuna kadar okudum.

Herkes memnundu. Maarif Müdürü'ne karşı bir öğrencinin başarısı okul müdürü ve öğretmenleri sevindirmişti. Ben de sevindim. Sınıftan çıkmak istedim. Maarif Müdürü, "Dur bakalım tembel Musa, daha seninle işimiz var, hep birlikte fotoğraf çektireceğiz. Bir de, bak sana bir soru daha soracağım. Okumak ister misin, yoksa köyüne dönüp çoban mı olacaksın?" dedi.

"Okumak isterim; fakat imkanım yok, babam öldü, dedemin yanında kalıyorum" dedim.

Maarif Müdürü'nün arzusu üzerine Emirdağ'ın tek fotoğrafçısı getirildi. Körüklü fotoğraf makinesi ile fotoğrafımız çekildi.

Orada Maarif Müdürü bana söz verdi. "Seni okutacağım. Amma... Okumaz, tembellik edersen kafanı kırarım" dedi. Ben de "Okumazsam kafamı kır; fakat şimdi kırma Nasreddin Hoca gibi okumazsam öyle kır." demiştim. Yine herkes gülmüştü. Bu başarı okula yayıldı sınıfta benden çalışkan öğrenciler olduğu halde o sene beni birincilikle mezun ettiler. Ortaokula gitme maceramı "Afyonkarahisar Yollarında" başlığı ile anlatacağım.

(Devamı Gelecek Sayıda)

Hukukçu Musa BAŞER, Afyon Lisesi'nden arkadaşı, dönemin Başbakanı Süleyman DEMİREL ve dönemin Dışişleri Bakanı İhsan Sabri ÇAĞLAYANGİL ile bir yemekte

Görenlerin "Yalancı Cennet" Dedikleri Köy BAĞLICA

Hazırlayanlar:

Davut ŞAHİN - Battalgazi BARLAS

Nüfusu	: 600
Emirdağ'a uzaklığı	: 20
Hane Sayısı	: 141
Seçmen Sayısı	: 300
Aşireti	: Boyunoğlu
Muhtar	: Yaşar PEKTAŞ

ÖNEMLİ TELEFONLAR

Muhtarlık	: 449 60 64
Jandarma	: 449 60 05
Tarım Kredi Koop.	: 449 60 02

Komşu Köyler : Gözeli, Kırkpınar,

Dikilikaya, Burunarkaç, Kuzeren, Gedikevi, Alibeyce, Beyköy

Sülale İsimleri : İnceler, Ginalar, Alişanlar, Yaylalar, bahadırlar, Yahıkhacılar, Haceller, Kocamusalar, Abbashılar, Çobaneminler, Hoyanlar, İmamlılar.

Neler Yapmalı : Her yıl düzenlenen Bahar Şenliği'ne gitmeli, Karahöyük Sinan Türbesi'ni ziyaret etmeli ve asırlık Çınar ağacını görmeli, Havuzdan kuş bakışı köyü seyretmeli, Emek kahvesinde yorgunluk çayı içmeli, Çarşı Camii avlusunda dinlenmeli, üzümünü yemelisiniz.

Genel Görünüm : Emirdağ-Eskişehir karayolunun 15. km'sine geldiğinizde Gözeli Köyü'nde bir tabela ilişir gözünüze. "Bağlica Köyü'ne gider." Yani güneye baktığınızda görürsünüz. Karadağ eteklerine kurulmuş Bağlica'yı. Hangi mevsim bakmış iseniz ayrı bir güzellik çıkar karşınıza.

Köy girişinde karşılaşacağınız bulgur sokuları-biçerdöverler ve tarım makineleri güzel Türkiye'mizin birçok köyünde olduğu gibi Bağlica'nın da geçimini tarımdan ve hayvancılıktan sağladığını anlamamızı geciktirmez. Köy Konağı, sağlık Ocağı, Jandarma Karakolu, Tarım Kredi Kooperatifi ve İlkokul köydeki resmi hizmetlerin verildiği binalardır. Köy konağında ayrılan bir bölüm de PTT hizmetleri verilmekte, düğün salonu olarak ayrılan büyük salonda ise taşıma usulü ile ilkokula civar köylerden gelen öğrencilerin öğle yemeği için kullanılmaktadır.

Önceleri Ziraat Teknisyenliği-Meteoroloji İstasyonu da bulunan köyün girişinde nüfusu 1000 yazan tabela aldatırsa da sizi köylü eşrafiyla yaptığımız sohbet sonrası küçük birer Bağlica'nın da Eskişehir-İzmir-Çifteler ve yurt dışında kurulduğuna kanaat getirirsiniz.

Bağlica Köyü'nden genel bir görünüm

Üç büyük mahalleden kurulu, üç büyük camisi olan köyün orta yeri örendir. İşsizlik ve öğrenim durumu göçün başlıca nedenidir. Köyde ikamet edenlerin yaş ortalaması bu nedenle 40-45 civarındadır yani her iki kişiden biri seçmendir Bağlica'da.

Karadağ'dan çıkan buz gibi su değerlendirilerek etrafi çam korusu halinde mesire yeri olarak tertiplenmiştir. Havuzda toplanan su, köyün içme suyu ihtiyacını karşıladığı gibi bağ bahçe sulamasında da kullanılır. Kuru tarımın yapıldığı köyde 1960'da kurulan Tarım Kredi Kooperatifi, civar köylerin de her türlü zirai gereksinimine cevap verecek donanımındadır.

Emirdağ Bağlica Köyü'nde

Muhtardır Hüseyin Ağa.

Yıllardır çalışır çabalar da

Ulaştırmak ister köyünü.

Yaşayabileceği en güzel çağa.

Suyun getirdiği zenginlik yeşilliktir Bağlica'da; Ağaç demek meyve sebze demek, yazın kavurucu sıcakında gölgede serinlik demektir.

Önceleri Ormanacı Mevlüt, Koca Gazi ile dışarıda tanınan köy, yurt dışına işçi alımı ile ekonomik gücünü artırmış, Köy Enstitüsü mezunları Kazım Barlas ve Cafer Çeliktas'ın öncülüğüne merhum Muhtar Hüseyin Barlas'ın çalışkanlığı eklenince çehre değiştirmiştir Bağlica ve Bağlicalı 1970'li yıllarda.

Gidip görenlerin yalancı cennet dedikleri köy günümüzde, doktorun, müdürün, başkanın köyü diye anılmaktadır.

1942 yılında yatılı okul olarak yapılan binaların yerini bugün modern bir ilkokul binası çevre köylerden gelen öğrencileri de ağırlamaktadır. Bağlica Köyü ilk ve zamanındaki ortaokulun mezun olanların bazıları bugün; öğretmen, ölköğretim müfettişi, subay-astsubay, ziraat mühendisi, kimyamaşin mühendisi, sağlık çalışanı, doktor ve profesör olarak memleketimizin değişik yerlerinde hizmet ver-

Kurtuluş Savaşı Gazisi
Mehmet Çelik ve Hüseyin Barlas

mektedirler.

Afyon-Eskişehir il sınırında kurulan köyün sosyal bağları Çifteler ve Emirdağ'la olmaktadır. Ancak Çifteler'de ikamet eden Bağlıcalı'nın sayısındaki fazlalık daha sıkı ilişkilerini beraberinde getirmiştir. İkişer katlı modern yapıların göze çarptığı köyde göç dolayısıyla terk edilmiş yapılara rastlanmaktadır.

Zirai aletleriniz arızalandığında tamir ettirebileceğiniz atölyeler, alışverişinizi yapabileceğiniz bakkallardan, kahvehanelerden daha önemlisi muhabbet edecek insan bulursunuz Bağlıca'da.

Her adın anılışında buğulanır gözlerim

Bağlıcam sen gelirsin aklıma

Tozlu yollarını arar olurum

Senden ayrı kalmak zor gelir bana.

400 yılı aşkın tarihindeki geçmişinden kendine has özelliklerini günümüze taşımak adına Doktor Halis Barlas, Süleyman Bozdağ, Davut Şahin, Ahmet Boztepe, A. Kadir İşlek, Fahrettin Öncü, Ceylan Özyılmaz, Cafer Göçmen ve köy muhtarlığının tertiplediği 1995 yılında yapılmaya başlanan Bahar Şenlikleri'nde Türkiye'de ve yurt dışında yaşayan yaklaşık 5000 Bağlıcalı'yı ve civar köylerle (18) beraber Boyunoğlu mensuplarını yılda bir sefer olsa bir araya getirerek artık geleneksel hale gelmiştir.

KARAHÖYÜK VE SİNAN TÜRBESİ

Petara'nın (Karahöyük) kuzey eteklerinde yer alan Bağlıca'nın tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Höyük üzerinde yapılan araştırmalar tarihinin eski Tunç dönemine dek uzandığını gösterir.

Yine Roma ve Bizans döneminde Petara'nın önemli bir yerleşim yeri olduğu höyüğün etrafında bol miktarda görülen kapı tipi mezar stilleri, sütunlar ve sunaklar göstermektedir.

Türklerin Anadolu'ya gelmeleriyle birlikte yerleşim yeri olan köylerden biri Bağlıca. Çünkü Karahöyük'ün üzeri tamamen İslam mezarlığı. (3-4)

Karahöyük'ün batı yamacında Sinan Türbesi ve

Çeşmesi yer alır. Çocuğu olmayan kadınların Bağlıca'dan ve çevre köylerden Tekke'ye gelerek ziyaret ederler. Zaman zaman yapılan yağmur duaları için Sinan Çeşmesi'ne çıkılır, köydeki Sinan isminin fazlalığı bu türbeden gelir. Sinan Türbesi bitişindeki çınar ağacının asırlık yaşı ile dikkati çekmekte olup görülmeye değerdir.

GAZİKÖYÜ

Kurtuluş Savaşı'nda Karadağ denilen tepedeki açılan yollar ve istihkam mevzileri hâlâ bozulmamış bir vaziyettedir. Köyde Kurtuluş Savaşı'na iştirak edenlerin fazlalığı ve gazi isminin fazlaca kullanılıyor olması insana bu şirin ve sevimli köye Gaziköy denmesine neden olmaktadır. Komşu çevre köylerden Kurtuluş Savaşı'nda Gazi olanlara bakıldığında; Beyköy 2, Burunarkaç 3, Gedikevi 2, Alibeyce 1, Kuyruklu 1, Gömü 7, Ümraniye 5, Sığıracık 7, Bağlıca 11 gazisi ile bu ismi hak ediyor.

KURTULUŞ SAVAŞI GAZİSİ BAĞLICALILAR

Adı Soyadı	Lakabı Baba Adı	Doğum Yeri ve Tarihi	Duhul Terhis Tarihi	Madalya Veriliş Tarihi	Madalya Numarası
Ali BİÇER	Ördekoğulları Hasan	Bağlıca 1317	- -		120/2-178
Batalgazi BARLAS	Bahadıroğulları Murat	Bağlıca 1317	7.5.338 1.5.340	17.04.1971	122/220
Ömer AÇIKGÖZ	Ördekoğulları Ramazan	Bağlıca 1317	1.5.338 9.5.340	26.09.1971	122/225
Mevlüt ÇETİN	Kirazlıoğulları Mustafa	Bağlıca 1317	7.5.338 25.3.340	01.08.1972	122/286
Ahmet SARITEPE	Yazıkoğulları Mustafa	Bağlıca 1312	10.7.336 10.6.339	27.08.1973	91/617
Ahmet Tekke ARISOY	Badıroğulları Osman	Bağlıca 1311	1.5.338 1.12.340	122/210	
Şevket ERGENE	Abbasoğulları Mehmet Emin	Bağlıca 1311	25.9.337 25.9.339	123/231	
Ali SARITEPE	Yanıkoğulları Habil	Bağlıca 1309	06.04.1973 Sani: 337		122/240
Ali AKGÖZ	Mustafa	Bağlıca 1308	17.12.1973		2/831
Mehmet ÇELİK	Karaosmanoğulları Musa	Bağlıca 1303	21.10.337 24.01.339	12.07.1973	122/237
Mustafa URAL	Ömeroğulları				

SİNAN TÜRBESİ

BAĞLICA'DA SİYASET

Senatör, siyasi parti il başkanı, ilçe belediye başkanı çıkartan Bağlıca köyü birçok da bürokrat yetiştirmiştir. Köy sakinlerinin bazı yıllara ait siyasi seçenekleri:

24 Mart 1984 Mahalli İdareler Seçimi

Seçmen Sayısı: 271

Kullanılan Oy : 260

Geçerli Oy : 243

Geçersiz Oy : 17

MHP : 91

ANAP : 13

SHP : 14

DYP : 95

RP : 20

MİLLET PART. : 6

20 Ekim 1991 Milletvekili Seçimleri

Seçmen Sayısı : 321

Kullanılan Oy : 271

Geçerli Oy : 260

Geçersiz Oy : 11

ANAP : 42

SHP : 19

DYP : 134

RP : 57

SP : 4

24 Aralık 1995 Milletvekili Seçimleri

Seçmen Sayısı : 248

Kullanılan Oy : 207

Geçerli Oy : 199

Geçersiz Oy : 8

DYP : 68

MHP : 45

RP : 21

YDP : 5

CHP : 8

DP : -

MİLLET PART. : 3

ANAP : 35

HP : -

HADEP : 1

DSP : 13

Nüfus Sayımlarında Bağlıca

Sayım Yılı Toplam Nüfus

1950 768

1980 688

1985 572

1990 616

Yıllara Göre Muhtarlık Yapanlar

1950 Hüseyin BARLAS

1955 Musa OKUTAN

1963 Gazi İNCE

1968 Hüseyin BARLAS

1973 Hüseyin BARLAS

1977 Hüseyin BARLAS

1984 Ramazan ÖNCÜ

1987 A. Sinan SAPMAZ

1989 A. Sinan SAPMAZ

1994 A. Rıza SARIYER

1998 Yaşar PEKTAŞ

BAĞLICA'DA SPOR

İlkbaharın gelişiyle önceleri harman yerinde top koş-
turan gençlerin şimdilerde ilkokul bahçesi içerisinde bir

futbol sahası mevcut. Emirdağ ve Çifteler'de organize edilen "Bahar Kupası" adı altındaki Kaymakamlık ve Belediye organizasyonlarına iştirak ediliyor.

Bağlıca Çimenspor ismiyle iştirak edilen; Çifteler Kaymakamlığı 1989 İlkbahar Futbol Turnuvası'nda 3.lük, 1988 Çifteler Belediye Başkanlığı İlkbahar Voleybol tur-

nuvasında 2.lük, 1989 Çifteler Kaymakamlığı İlkbahar Voleybol Turnuvası'nda 1.lük elde edilmiştir.

Ayrıca köyler arasında gençlerin kaynaşmasını amaçlayan müsabakalarda da başarılı sonuçlar alınmıştır. Eskişehir'deki Bağlıcalılar da zaman zaman düzenlenen özel turnuvalara katılarak başarılı sonuçlar alınmıştır. Kazanılan Özel Tepebaşı Futbol Turnuvası kupası buna bir örnektir.

BAĞLICA'DA KULLANILAN İLENİLER ve DUALAR

İleniler: Canından yanasıca, ekmek aş bulama, genç iken gidesice, kötü ol, yurduna baykuşlar tünese, yaşın kara gelsin, kıyamete kadar olma, evi ören olasıca

Hayır Dualar: Allah gani gani versin, Allah onmaz dertler vermesin, Allah işini denk getirsin, Allah kesenden eksik etmesin, Ekmeğinizi başa kadar yedirsın.

ZEVAİN BAĞLICA MUHTARLIĞI ŞEREF DEFTERİNE YAZDIKLARI

16.7.1968 tarihli bir defter, Bağlıca Köyü'nü ziyaret eden zevatın görüşlerine açılmış, işte bu defterden seçtiğimiz birkaç örnek:

Bağlıca Köyü'ne ikinci gelişim, "köy" derken biraz tuhaf geliyor "kasabalık" daha yakışıyor Bağlıca'ya. Hem kendi görünüşü, hem de muhtarlarının şahsiyeti bir Belediye teşkilatı ile karşılaştığı intibasını veriyor.

M. Naci ÇEREZCİ

Afyon Valisi -17.7.1968

Bağlıca, gördüğüm köylerin içinde her bakımdan üstünlüğe haiz bir kasaba. Güzel, temiz, bakımlı ve sakinleri işine ve köylerine bağlı.

Fuat KÖSEOĞLU

Emirdağ Ağır Ceza Reisi

30.5.1969

Bağlıca'yı çok beğendim. Bütün Türkiye'min köyleri gibi sağ duyusu, insancıl yapısı sarıyor kişiyi. Çok gerilere giden bir yerleşme yeri olduğu yazılı-yazısız belgeleri ile ortada. Ne var ki ne köyün içinden ne de dışından köyün tarihçesiyle ilgilenilmiş. Yarın, yarın fakat neden bugün değilin üzüntüsü içinde yazdım bu satırı. Umarım yıllar sonra yolum düşerse daha bayındır, daha aydın, daha varlıklı günlere kavuşmuş görürüm.

Yarın olmasa bugün yaşanmaz bence.

İsmet GÖNÜLAL

Öğr.Yrb. İnkılab Tarihi Öğretmeni

30.09.1970

Bağlıca Köyü, ilk teftiş ettiğim köy muhtarlığı. Sempatik ve çalışkan muhtarı tebrik eder, bu köyün en kısa zamanda belediye olmasını temenni ederim.

İhsan DEDE

Mülkiye Müfettişi 15.7.1970

22 Ağustos 1971 günü ziyaretimden şeref duyduğumuz Bağlıca köyümüzün bölgede ilk Atatürk büstünü dikmiş olmasına çok teşekkür ederim.

Necmettin AKIN

Bolvadin Ağır Ceza Reisi

ŞENLİKLER İÇİN NE DEDİLER

Bağlıca insanı, Türkmenlerin kendine has özelliklerini çevresindeki köylerle beraber geçmişten günümüze en iyi şekilde taşımaktadır. Gerek Bağlıca şenlikleri gerekse Bağlıca'daki mesire yerine hasbel kader uğrayanlar bunu gayet açık görmektedirler. Yasalara saygılı ve uyumlarıyla örnek köylerimizden biridir Bağlıca. Temennimiz Boyunoğlu aşiretine mensup bu çevre köylerimizin yaptığı festivaller bir çatı altında toplandığında çok daha güzel şeylerin ortaya çıkmasına sebep olacaktır.

İbrahim AVCI

Emirdağ Kaymakamı 13.2.1997

Dr. Halis BARLAS ve çok değerli arkadaşlarının tertiplediği bahar şenliği yapıldı. Böyle bir şenliğin neden Bağlıca'da yapıldığı açıktır.

Eğer yıllardır Emirdağlı yöneticiler böyle şenlikleri Emirdağ genelinde yapamamışlarsa Halis Bey'in yaptığını öpüp başa koymak gerekir.

Dr. Ünal AYRANCI

Aziziye Dergisi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Bağlıcalı iki bayramı birlikte kutlamaya alıştı. Kayı boyunun boyunoğlu aşireti dağın eteğindeki köyünden dağın tepesindeki göze doğru tırmandı. Yenilen mercimekli bulgur pilavı, içilen ayran "Türk için ve Türk'e göre" olduğunu ispatlıyor.

Battal YILMAZ

Tıp Fak. Hst. İdari Memuru

Sahip çıkıldığı takdirde; gelecek baharlardaki muhabbetlere, şenliklere ve yaylasına çıkmayı özlemiş insanlarımız iz olacak, yol olacaktır. Bağlıca'daki bahar şenlikleri.

Battalgazi BARLAS

Aziziye Dergisi Halkla İlişkiler Müdürü

Bağlıca Köyü'nde halkın sıcak ilgisi ve coşkusu bizleri memnun etti. Bu tür etkinliklerin ilçenin diğer köylerinde örnek olması, insanlarımızın kaynaşması, sevgi, dostluk bağlarının gelişmesi ve pekişmesi açısından önem arz etmektedir.

Nafiz ULUKAYA

PTT Müdürü

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

* Kurtuluş Savaşı'nda çevre komşu köyler içerisinde 11 gazi ile Bağlıca'nın en fazla gazi veren köy olduğunu,

* 1994 tarihinde muhtarlık yapan A. Rıza SARIYER'in 1966'lı yıllarda köyde "Bağlıca" markalı gazoz imalatı yaptığını,

* 80'li yıllara kadar kurulan Bağlıca açık sebze ve meyve pazarının 24 Haziran 1964'te törenle açıldığını pazarın çarşamba günleri kurulduğunu,

* 1961'de Mustafa İNCEOĞLU'nun Afyon

Senatörlüğü yaptığını,

* 116 hane ile köyden çıkanların Eskişehir'de de bir köy oluşturdıklarını,

* Avrupa'ya işçi olarak ilk gidenlerin Anzavurlar'ın Battal, Kalaycı Şaban, Abbas ve Çoban Eminler'in İbrahim'in olduğunu,

* Namı değer merhum Topal Hüseyin'in 21 yılla Bağlıca'da en uzun süre muhtarlık yaparak bir rekora imza attığını,

* Sağlık Bakanı olduğu dönemde Dr. Mete TAN'ın köyümüzü defalarca ziyaret ettiğini,

* Prof. Dr. Işık Hulusi BARLAS'ın mezun olduğu İTÜ'de şimdi öğretim görevlisi olduğunu,

* Cemal Çavuş (asker)'un yetiştirdiği bağ üzümlerinin köydeki en lezzetli üzümler olduğunu, ününün civar köy ve ilçelere yayıldığını,

* 1973 Haziran'ında merhum muhtar Hüseyin BARLAS'ın Afyon'da İçişleri Bakanı'nın ve Afyon parlamenterlerinin de dahil olduğu bir toplantıda dönemin Valisi Lütfi URAZ'a Emirdağ'a ve köylerine üvey evlat muamelesi yaptığını söylediğini, Barlas'ın bu cümleleri köyündeki suyu (Göze-Havuz) değerlendirmek ve bir mesire yeri oluşturmak gayretinden kaynaklandığını,

* Çoban Eminler'in İbrahim'in oğlu Emin Boztepe'nin 1988'de Avrupa'da yılın en iyi dövüşçüsü ünvanını William Cheung'u yenerek aldığını, Boztepe'nin aynı yıl uzak doğu spor ve magazin dergilerinde kapak konusu olduğunu, ABD'ye yerleşen Boztepe'nin WING TSUN KUNG-FU TÜRKİYE BAŞ ANTRENÖRLÜĞÜ'nü SİFU ünvanı ile yaptığını,

* Köy Karahöyük mevkiinde çıkartılan Baküs-Erus-Nike gibi adak putların Afyon, Eskişehir, Bursa müzelerinde sergilendiğini,

* En uzun süreyle köyde koruculuk yapanların Neslihan'ın Ramazan'ın ve Çolakları'nın Hasan'ın yaptığını,

* Bağlıca'daki Atatürk büstünün çevre köylerde dahil bölgede açılan ilk büst olduğunu, törenle açılışı yapılan Atatürk büstünün 80 ihtilali isimleri arasında bulunan Nurettin ERSİN Paşa'nın Batı Menzil Komutanı iken 3 Ekim 1970'te açtığını, büst üzerinde "Köylü Milletin Efendisidir." özdeyişinin yazıldığını...

KAYNAKÇA

1- Işık Hulusi BARLAS

2- Battalgazi BARLAS

3- Nazım TARHAN- Tarihte Türkiye 1962

4- Süleyman GÖNÇER- Afyon İl Tarihi Cilt 1 Sayfa 33

5- Metin AKIN - Düünden Bugüne Emirdağ Tarihi, Sayfa 20

6- Emirdağ İlçe Seçim Bürosu

7- Bağlıca Köyü Şeref Defteri

8- Fotoğraflar: Battalgazi BARLAS arşivi

NOT: 7. sayımızda Güveççi Köyü halkından olup da öğrenimine devam eden ve yurdun çeşitli bölgelerinde görev yapanların listesinde Emekli İlkokul Öğretmeni Abdülkadir AKSOY, Emekli Binbaşı Muzaffer AKSOY, Emekli İlkokul Öğretmeni Huriye ERDEM (AKSOY) ve Eczacı İbrahim AKSOY'un da olduğu bilgilerinize sunulur.

Enver DOĞAN
(Bademli Köyü'nden)

BİR KÖY VAR

Bademli'nin yaylasında kalayım.
Sabah namazımı burada kılayım.
Verin martinimi avcı olayım,
Güzellerin dergahını kurayım.

Taşıdır yolları, diktir yokuşu.
Yağmur yağar, kızıl olur derelerin akışı.
Örerler çorabı, siyahtır nakışı,
Ceylan gibidir kızlarının bakışı.

Çaykışla vadisinden geçmek isterim.
Çiçekli düzlüklerine göçmek isterim.
Sütü kaymak tutar, biçmek isterim.
Soğuktur suları içmek isterim.

BADEMLİ KÖYÜ

Davulga nahiye, Bademli köyü
Kuyundan alınır, tatlıdır suyu
Türkmen'dir insanı, asildir soyu
Misafirperverdir, iyidir huyu.

İnce uzun Bademli'nin yolları,
Sarı çiçekleri, çiğdem gülleri.
Sırma, sırma saçlarının telleri,
İstesem acaba bir tel verir mi?

Yaylaya göçerim mayıs ayında,
Atımı sularım Ali Çayı'nda,
Gezerim dağları doru tayımla,
Avlarım avları okla, yayımla.

Emirdağlı sevgisinden belli olur.
Güzeldir kızları, ince belli olur.
Dudağı kaymaktır, dili ballı olur.
Başında yazması ucu güllü olur.

ARAMIZDAN AYRILANLAR

- * Sultan - Hasan Uyar dostlarımızın sevgili annesi Elif Teyze,
 - * Camcı Abdil Acet Ağabeyimiz.
 - * Mustafa Sayan Abimizin değerli eşi, örnek insan, Haime Sayan,
 - * Emirdağ'da yaşayan genç iş adamı Lütfi Çıldır,
 - * Genç yaşta İstanbul'a gitmiş ve çok başarılı bir restoran ve işyeri sahibi olmuş değerli bir hemşehrimiz, Cevdet Erenoğlu,
 - * Geçen sayımızda ropörtajını sunduğumuz değerli büyüğümüz, eski belediye reisi Hacı Ali Kılınçalp,
 - * Uzun yıllar Emirdağ Uzun Çarşısı'nda esnafılık yapan, örnek insan Şahin Çetin,
 - * Tatlı belamız Ahmet Fıçıcı,
 - * Şoför esnafından Mustafa Doğan.
- Kaybettiğimiz hemşehrilerimizin ailelerine başsağlığı diler, Tanrı'nın rahmeti üzerine olsun, deriz.

*** Başkanımız
Asuman - Özcan
Özgür'ün kızı Aşyegül,
Özgür Ünlü ile
evlendi. Mutluluklar
dileriz.**

**Hemşehrilerimizden
Hulisi Ayrancı, Milli
Eğitim Sağlık Ocağı
yanında yeni eczanesini
açmıştır.**

**Hayırlı, uğurlu olsun
der, başarılar dileriz.**

İŞGAL VE DİRENİŞ

Değerli ağabeyimiz, şair ve yazar Muammer Kocabaş'ın kaleme aldığı "İşgal ve Direniş" isimli kitabı okudum. Yakın çevremdeki Emirdağlılardan bir çoğunun da kitabı okuduğunu öğrenince mutlu oldum.

Kurtuluş savaşında adı "Aziziye" olan Emirdağ'ın ve Emirdağlıların "nerede" olduğunu anlatan çok güzel bir inceleme... Çok hoşuma gitti. Duygulandım ve gurur duydum. Çevremdeki diğer Emirdağlılardan da aynı tepkiyi aldım.

Emirdağımızın geçmişiyle ilgili böylesine güzel yapıtların oluşması dileğiyle, tavsiye ediyor ve Muammer ağabeyi kutluyorum.

Elif BAĞCI

Yayın Kurulu üyelerimiz Reşat Bağcı, Fikret Akın ve Gazi Durusu AkHaber gazetesi bilgisayar operatörü Fatma Danişment ile birlikte dergimize son şeklini vermeye çalışırken, Ali Akyüz'ün objektifine yakalandılar.

Emirdağ *sizin sesiniz...*

OKUYUN, OKUTUN, SESİNİZİ DUYURUN...

Tabii, sesinizin duyulmasını istiyorsanız.